...กฐิน

โดย: ท่านพระอาจารย์ชัยยะ ชยสุโต

Chaiya Meditation Monastery
7925 Virtue Court
Las Vegas, NV 89113
Tel: (702) 456-3838
Website: WWW.chaiyacmm.org
Email: chaiya@chaiyacmm.org

"กฐิน"

โดย ท่านพระอาจารย์ชัยยะ ชยสุโต

วัดชัยยะธรรมะวิหาร

Chaiya Meditation Monastery

7925 Virtue Court

Las Vegas, Nevada 89113

Tel: (702) 456-3838

Cell: (702) 219-0377

Website: WWW.chaiyacmm.org

Email: chaiya@chaiyacmm.org

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ถวายท่านพระอาจารย์ชัยยะ ชยสุโต
เนื่องในวันออกพรรษา ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ จำนวน 600 เล่ม

พิสูจน์อักษรโดย: ท่านพระอาจารย์ชัยยะ ชยสุโต
แม่ชีเมธาวี , แม่ชีปัทมาวดี วรริมมาน
คุณคนึงนิจ ไทยดำรงเดช

พิมพ์ที่โรงพิมพ์

American Press
3685 W. Gettysburg. # 102
Fresno, California 93722
Tel:
Office: 559-271-0290
Fax: 559-271-0390
Email: americanpress@sbcglobal.net

" สัพพทานัง ธัมมทานัง ชินาติ สัพพรสัง ธัมมรโส ชินาติ สัพพรติง ธัมมรตี ชินาติ ตัณหักขโย สัพพทุกขัง ชินาติ "

" การให้ธรรมทาน ชนะการให้ทั้งปวง
รสแห่งธรรม ชนะรสทั้งปวง
ความยินดีในธรรม ชนะความยินดีทั้งปวง
ความสิ้นไปแห่งตัณหา ชนะทุกข์ทั้งปวง "

คำนำ

"**กฐิน**" เล่มนี้ เป็นธรรมเทศนาโดย **ท่านพระอาจารย์ชัยยะ ชยสุโต** ท่านได้มีเมตตาแสดงธรรมเอาไว้เมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา เมื่อออกพรรษาปีที่แล้ว ท่านพระอาจารย์ปรารภว่ามีความปรารถนาอยากจะให้ญาติโยมได้เข้าใจเรื่องของการทอดกฐิน อยากให้กระผมนำธรรมะที่ท่านพระอาจารย์ได้แสดงไว้มาเขียนให้เป็นหนังสืออ่านกัน เพื่อจะได้ทำความเข้าใจในหลายแง่หลายมุม โดยเฉพาะอานิสงส์ของการถวายผ้ากฐิน จะได้เข้าใจว่ากฐินคืออะไร? มูลเหตุของกฐินมีความเป็นมาอย่างไร? กฐินมีกี่ประเภท? แล้วการกำหนดเทศกาลกฐินทำได้เมื่อไหร่? จะจองกฐินได้อย่างไร? ทอดกฐินเขาทำกันอย่างไร? มีอานิสงส์อย่างไรสำหรับพระภิกษุสงฆ์ และมีอานิสงส์อย่างไรสำหรับญาติโยมที่ได้ทำการถวายผ้ากฐิน ญาติโยมจะได้เข้าใจคำว่า "**กรานกฐิน**" เป็นต้น ส่วนองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กระผมเห็นว่าควรนำมาเพิ่มเติมในหนังสือเล่มนี้ให้ถูกต้องให้สมบูรณ์เท่าที่จะสมบูรณ์ได้ โดยนำเอาพระสูตรพระวินัยจากพระไตรปิฎกที่เกี่ยวข้องกับกฐินมาแสดงไว้ในหนังสือเล่มนี้ด้วย เพื่อญาติโยมจะได้นำไปประพฤติปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามแนวพระพุทธศาสนาแบบเถรวาท ที่ท่านพระอาจารย์ได้มีวัตถุประสงค์อยากให้พวกเราญาติโยมได้เข้าใจเกี่ยวกับกฐินว่า:...

คำนำ

คำว่า **กฐิน** ตามศัพท์แปลว่า *ไม้สะดึง* คือไม้แบบสำหรับขึงเพื่อตัดเย็บจีวร

กฐิน หมายถึงผ้าพิเศษที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตแก่ภิกษุสงฆ์ที่จำพรรษาครบสามเดือนแล้ว ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนด

กฐิน เป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพุทธบัญญัติ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพุทธานุญาต **ห้า-หนึ่ง** อย่างเคร่งครัด คือ **หนึ่งปี หนึ่งเดือน หนึ่งวัด หนึ่งครั้ง หนึ่งเจ้าภาพ:**

๑ **หนึ่งปี** คือ ปีหนึ่งทอดกฐินกันทีหนึ่ง

๒ **หนึ่งเดือน** คือ ช่วงเวลาที่จะทอดกฐินได้มีเพียงเดือนเดียว คือ ตั้งแต่แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

๓ **หนึ่งวัด** คือ พระที่จะรับกฐินต้องเป็นพระที่จำพรรษาอยู่ในวัดเดียวกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ (ห้า) รูป น้อยกว่านี้รับกฐินไม่ได้ ไปนิมนต์จากวัดอื่นมาให้ครบ ก็ใช้ไม่ได้

๔ **หนึ่งครั้ง** คือ วัดหนึ่งทอดกฐินรับกฐินได้ครั้งเดียวในรอบปี

๕ **หนึ่งเจ้าภาพ** คือ เจ้าภาพกฐินมีได้เพียงรายเดียว เมื่อรายหนึ่งทอดแล้ว รายอื่นๆ ไม่มีสิทธิ์มาทอดอีก

คำนำ

พุทธานุญาตสำคัญอีกข้อหนึ่งคือ พระสงฆ์จะเที่ยวบอกบุญให้ญาติโยมไปเป็นเจ้าภาพทอดกฐินที่วัดของตนมิได้ ไม่ว่าจะบอกด้วยวาจา จดหมาย หรือด้วยวิธีการใดๆ ก็ตาม ทำเช่นนั้นผิดพุทธบัญญัติ

พุทธานุญาตของกฐินเป็นพุทธบัญญัติ คือเป็นกฎกติกาของพระพุทธเจ้า ควรศึกษาพุทธานุญาตดังกล่าวนี้ให้ชัดเจนแล้วจึงทำ พระธรรมวินัยที่พระพุทธองค์ได้ทรงบัญญัติไว้ พวกเราชาวพุทธทั้งพระสงฆ์และญาติโยม ควรศึกษาแล้วนำมาปฏิบัติ เพื่อจรรโลงพระพุทธศาสนาให้ยืนยาวถูกต้องดีงามตลอดไปฯ

ไพฑูรย์ อินทวงศ์

12 กรกฎาคม 2559

เมืองเฟรสโน่, รัฐแคลิฟอร์เนีย

ประวัติโดยย่อของ

ท่านพระอาจารย์ชัยยะ ชยสุโต

ท่านพระอาจารย์ชัยยะ ชยสุโต เกิดเมื่อวันอังคารที่ 25 มีนาคม ค.ศ. 1947 ณ อำเภอสีเปาะ รัฐฉาน ประเทศพม่า ปี ค.ศ. 1965 ได้บวชเป็นสามเณร และอุปสมบทเป็นพระภิกษุสงฆ์ ปี ค.ศ. 1967 สำเร็จการศึกษาธรรมมาจริยะชั้นสูงสุดเมื่อ ปี ค.ศ. 1977 หลังจากนั้นได้สอนพระสงฆ์สามเณรเป็นเวลา 13 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 1976 ท่านได้เริ่มปฏิบัติธรรม ตามสำนักต่างๆ ไม่ต่ำกว่า 5 สำนัก ต้นปี ค.ศ. 1988 ท่านได้เดินทางเข้าสู่ ประเทศไทย โดยได้รับนิมนต์จาก หลวงพ่อพระครูวชีรจิตโสภณ ท่านเจ้าอาวาสวัดเขาตะเครา ซึ่งเป็นเจ้าคณะอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ท่านได้ศึกษาภาษาไทยโดยใช้เวลา 5 เดือนเท่านั้นก็สามารถพูดอ่านและเขียนได้เป็นอย่างดี แล้วได้มีโอกาสสอนพระอภิธรรมให้แก่พระสงฆ์ และแม่ชีในวัดเป็นเวลา 3 เดือนเต็ม รวมเวลาที่

พำนักในประเทศไทยประมาณ 1 ปีจากนั้น ปี ค.ศ. 1990 เดินทางไปประเทศศรีลังกาเพื่อการศึกษา และพำนักอยู่ที่นั่นประมาณ 2 ปี

ปลาย ปี ค.ศ. 1990 เดินทางมาประเทศสหรัฐอเมริกา พำนักอยู่ที่วัดพุทธภาวนา เมืองลาสเวกัส รัฐเนวาดา ด้วยความประสงค์ของพระครูใบฎีกาหลวงตาจวง ปัญญาวโร ท่านเจ้าอาวาส และการขอร้องของท่านผู้ที่สนใจธรรม ท่านจึงได้เริ่มการสอนการการเจริญวิปัสสนาภาวนา และสอนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ขณะเดียวกันก็ได้ศึกษาเพิ่มเติมจนจบการศึกษาจากวิทยาลัยไปด้วย หลังจากท่านเจ้าอาวาสหลวงตาจวง มรณภาพไป เมื่อปี ค.ศ. 1992 ท่านได้รับเลือกตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสสืบต่อมาเป็นเวลา 3 ปี

เมื่อปี ค.ศ. 1995 เพื่อออกแสวงหาความวิเวก จะได้ปฏิบัติธรรมเต็มที่ตามที่ได้ตั้งใจปรารถนาไว้เป็นเวลาหลายปี จึงได้พำนักปฏิบัติธรรมอยู่ที่ในเมืองลาสเวกัสที่วัดชัยยะธรรมะวิหารจนถึงทุกวันนี้

ตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1991 จนถึง ปี ค.ศ. 2016 ธรรมะต่างๆ ที่ท่านได้แสดง ได้ถูกอัดเทปอัด CD ไว้เป็นภาษาไทย ภาษาพม่า และภาษาอังกฤษ มีถึงประมาณ 1,700 ตลับ ทางวัดได้อัดแจกเป็นธรรมทานไปแล้วหลายหมื่นตลับ และธรรมะที่ท่านได้แสดงไว้ได้จัดพิมพ์เป็นหนังสือรวมทั้งหมด 11 เล่ม ร่วมทั้งท่านพระอาจารย์ได้อัดบันทึกในรูปแบบ YouTube อีกมากมาย ท่านได้แสดงธรรมสอนวิปัสสนาภาวนาให้แก่ญาติโยมรัฐต่างๆ หลายรัฐ ในสหรัฐอเมริกา แคนาดาและยุโรปด้วยฯ

สรุปแล้ว นับตั้งแต่บวชเรียน ท่านได้ศึกษาและปฏิบัติธรรม แนะนำพระธรรมคำสอนเผยแพร่พระพุทธศาสนาให้แก่ชาวพุทธ และคนต่างศาสนาทุกวัน ร่วมทั้งสร้างพุทธสถาน อาทิเช่น โบสถ์ วิหาร พระมหาเจดีย์ชเวดากองเป็นต้น ท่านใช้เวลาให้เป็นบุญบารมีสำหรับตัวท่านเอง และเพื่อให้เป็น

เนื้อนาบุญที่ดีให้แก่ญาติโยมที่อุปฐากรับใช้และช่วยวัดวาศาสนา สั่งสอน

อบรมญาติโยมทั้งทางโลก และทางธรรมให้แก่พุทธศาสนิกชนทั้งหลาย ตลอดถึงคุณประโยชน์ให้พระพุทธศาสนาอย่างมากมายมหาศาลจริงๆ จึงขอร่วมอนุโมทนาในกุศลกรรมที่ท่านพระอาจารย์ได้กระทำมา ณ ที่นี้ด้วย

ไพฑูรย์ อินทวงศ์

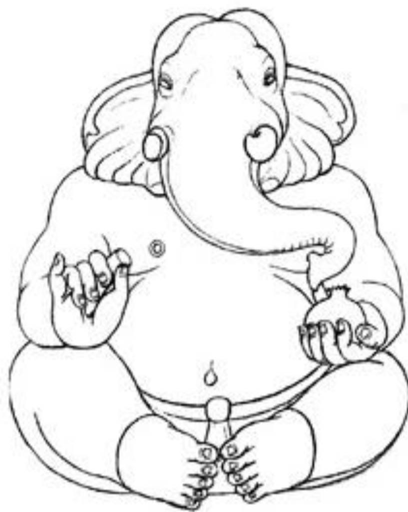
12 กรกฎาคม 2559

เมืองเฟรสโน่, รัฐแคลิฟอร์เนีย

สารบัญ

อรรถกถา มหาวรรค ภาค ๒

กฐินขันธกะ จากพระวินัยปิฎก มหาวรรค เล่ม ๕ ภาค ๒

เรื่อง "กฐิน"

เจริญสุขสวัสดีบรรดาญาติโยมสาธุชนทุกๆ ท่าน วันนี้วันเสาร์วันที่ 18 เดือนตุลาคม คริสต์ศักราช 2014 เป็นวันที่เราฉลองกองกฐิน เราจะได้ทอดกฐินพรุ่งนี้ ปีนี้เจ้าภาพใหญ่ประธานกฐินก็คือคุณยายแป๊ดและลูกๆ หลานๆ ที่เดินทางมาจากแคลิฟอร์เนีย "ลอสแอนเจลิส" บ้านเดิมก็มาจากเขมร สำหรับวันนี้อยากจะแสดงถึงเกี่ยวกับ***กฐิน***[1] ทำไมเราถึงเรียกว่ากฐิน? กฐินหมายความว่าอะไร? นี่คือข้อที่ 1

ข้อที่ 2 ทอดกฐิน? ถึงเวลากล่าวคำถวายผ้ากฐิน เจ้าภาพจะกล่าวว่า "**กะฐินัง, อัตถะระตุ**" "**กะฐินัง**" ก็คือกฐินนั้นแหละ "**อัตถะระตุ**" ก็คือจงกรานกฐิน ที่นี้ภาษาบาลีคำว่า "**อัตถะระ**" แปลว่าอะไร? กรานคืออะไร?

ข้อที่ 3 ที่เริ่มทอดกฐินตั้งแต่เมื่อไหร่? วิธีทอดเริ่มจากอะไร? เพราะอะไรทำไมต้องทอดกฐิน?

---

[1] ***กฐิน*** ชื่อเรียกผ้าไตรจีวรที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาครบ ๓ เดือนแล้ว สามารถรับมานุ่งห่มได้ โดยคำว่าการทอดกฐิน หรือการกรานกฐิน จัดเป็นสังฆกรรมประเภทหนึ่งตามพระวินัยบัญญัติเถรวาทที่มีกำหนดเวลา

ข้อที่ 4 เมื่อทอดกฐินไปแล้วมีประโยชน์อะไรบ้างสำหรับพระสงฆ์? และมีประโยชน์อะไรบ้างสำหรับเจ้าภาพทั้งหลายที่เป็นเจ้าภาพต้นกฐินและเจ้าภาพบริวารผ้ากฐิน?

ข้อที่ 5 จะพูดถึงการถวายผ้ากฐินนี้พระพุทธเจ้ายกย่องสรรเสริญว่าเป็นการที่ถวายผ้าที่ประเสริฐ ทำไมท่านถึงว่าการที่ถวายผ้ากฐินจึ่งเป็นการถวายผ้าที่ประเสริฐ? จึงได้ถือเป็นประเพณีมาเท่าถึงทุกวันนี้ จะได้อธิบายต่อไป

เริ่มต้นก่อนจะพูดถึงเรื่องกฐิน คำว่ากฐินไม่ใช่ภาษาไทยเป็นภาษาบาลีมาจาก คำว่า "**กฐิน**" (กะฐินะ) ในที่นี้ถ้าจะดูในพจนานุกรมเพื่อจะดูความหมายอย่างแน่นอน เพื่อจะให้ชัดเจนจะดูพจนานุกรมให้ละเอียด จะหาดูได้ทั้งในภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ คำว่า "**กฐิน**" หมายถึง "**ไม้สะดึง**" หรืออีกความหมายหนึ่งเรียกว่า "**แน่นหนามั่นคง**" จำไว้นะ หนาแน่นมั่นคงนี้ท่านทั้งหลายก็ได้ทราบว่า ไม่ว่าจะเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย คำหนึ่งอาจจะมีความหมายถึง 2-3 ความหมายนั่นแหละ แล้วแต่ประโยคที่เราใช้แต่ในกรณีนี้ กฐินคือไม้สะดึงใช่ไหม ไม้สะดึงเป็นไม้ชนิดหนึ่ง และอีกข้อหนึ่งก็คือแน่นหนามั่นคง ผ้าที่เราได้ถวายนี้แน่นหนามั่นคงเพราะอะไร? แน่นหนาอย่างไร? มั่นคงอย่างไร? ในที่นี้เราจะไม่ใช้คำว่าผ้าสะดึง เราเอาความหมายที่ว่าเป็นผ้ากฐิน ผ้าที่แน่นหนามั่นคง แน่นหนามั่นคงอย่างไร? ใน

ที่นี้พระพุทธเจ้าได้บัญญัติไว้ว่าสำหรับพระสงฆ์ที่จำพรรษาครบไตรมาส ตั้งแต่ออกพรรษาไป วัน**ตักบาตรเทโว**[2]ยังทอดกฐินไม่ได้จำไว้นะ หลังจากวันตักบาตรเทโววันหนึ่งนั่นแหละจนถึงวันลอยกระทง หนึ่งเดือนเต็มๆ พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ว่าสามารถทอดกฐินได้ในระยะ 1 เดือน อันนี้คือความมั่นคง ถ้าใครดูพจนานุกรมภาษาอังกฤษก็จะเห็นได้ว่า hard solid firm "**มั่นคง**" มั่นคงคือที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ เราจะเลื่อนไปวันอื่นเดือนอื่นไม่ได้ ไม่มีใครสามารถจะเลื่อนได้ ตั้งแต่สมัยพุทธกาลตั้งแต่

---

[2] **ตักบาตรเทโว** หมายถึงการทำบุญตักบาตร ในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 เนื่องในโอกาสที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากเทวโลก คำว่า **เทโว** เรียกกร่อนมาจากคำว่า เทโวโรหณะ (เทว+โอโรหณ) ซึ่งแปลว่า *การเสด็จลงจากเทวโลก*

ความเดิมมีว่า ในพรรษาที่ 7 นับแต่วันตรัสรู้ พระพุทธเจ้าเสด็จไปจำพรรษาอยู่บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เพื่อเทศน์โปรดพระพุทธมารดา ที่ได้กำเนิดเป็นเทพบุตรอยู่ในชั้นดุสิต จนบรรลุโสดาปัตติผล ครั้นออกพรรษาในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 แล้ว จึงเสด็จลงจากเทวโลกที่เมืองสังกัสสนคร ในกาลที่เสด็จลงจากเทวโลก ได้มีเนินเป็นอันเดียวกันจนถึงพรหมโลก เมื่อทรงแลดูข้างล่าง สถานที่นั้นก็มีเนินอันเดียวกันจนถึงอเวจีมหานรก ทรงแลดูทิศใหญ่และทิศเฉียง จักรวาลหลายแสนก็มีเนินเป็นอันเดียวกัน เทวดาก็เห็นพวกมนุษย์ แม้พวกมนุษย์ก็เห็นเทวดา สัตว์นรกก็เห็นมนุษย์และเทวดา ต่างก็เห็นกันเฉพาะหน้าทีเดียว ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงเปล่งฉัพพรรณรังสี ขณะที่พระองค์เสด็จลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

รุ่งขึ้นวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ชาวเมืองจึงพากันทำบุญตักบาตรเป็นการใหญ่ เพราะไม่ได้เห็นพระพุทธเจ้ามาถึง 3 เดือน การทำบุญตักบาตรในวันนั้นจึงได้ชื่อว่า **ตักบาตรเทโวโรหณะ** ต่อมามีการเรียกกร่อนไปเหลือเพียง **ตักบาตรเทโว** เพื่อระลึกถึงเหตุการณ์ในวันนั้น จึงนิยม **ตักบาตรเทโว** กันจนเป็นประเพณีสืบมาตราบเท่าทุกวันนี้

พระพุทธเจ้าบัญญัติจนถึงวันนี้และอนาคตต่อไป จะทอดกฐินนี้ได้เฉพาะเดือนเดียวเท่านั้น หลังจากออกพรรษาวันหนึ่งจนถึงวันลอยกระทง อันนี้มั่นคงแน่นหนาแน่นอนแล้ว ไม่มีใครจะทำลายได้ ไม่มีใครจะเลื่อนได้ ไม่มีใครจะว่าอะไรได้ ต้องแน่นอนเฉพาะเดือนเดียววันเดียวในเดือนเดียวนั้น พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ว่าสามารถทำได้เฉพาะวันเดียว จะทำหลายๆ วันไม่ได้ ภายในหนึ่งปีนี้ทำได้ในเดือนเดียว หลังจากวันออกพรรษาจนถึงวันลอยกระทง 1 เดือนเท่านั้น ภายใน 1 เดือนนี้สามารถทำได้เฉพาะวันเดียว ภายในวันเดียวนั้นสามารถทำได้เฉพาะครั้งเดียว ***"นี้คือความมั่นคงแน่นอนอันนี้ข้อที่ 1"*** พระพุทธเจ้าแสดงไว้ว่า ผู้ที่ได้ร่วมอนุโมทนาถวายผ้ากฐินแล้ว พระสงฆ์ทั้งหลายย่อมได้อานิสงส์ผลประโยชน์ถึง 5 เดือนแน่นอนมั่นคง ไม่ได้เกิน 5 เดือน ไม่ได้ต่ำกว่า 5 เดือนแน่นอนอย่างชัดเจน ก็คือตั้งแต่ออกพรรษาถึงเดือน 4 ขึ้น 15 ค่ำ พระสงฆ์จะได้รับอานิสงส์ของที่ได้อนุโมทนากฐินนี้ถึง 5 เดือนอย่างแน่นหนามั่นคง เพราะฉะนั้นเราจึงเรียกกันว่ากฐิน ไม่ใช่**ไม้สะดึงนะ** นี้คือคำว่า "**มั่นคง**" เพราะฉะนั้นเราไปทอดผ้ากฐินกันที่นั่นที่นี้ ทอดกฐินก็คือทอดผ้าที่มีผลประโยชน์ที่มั่นคงถาวร มั่นคงถึง 5 เดือน ความหมายจำง่ายๆ ก็คือ "**กฐิน**" กฐินก็คือ "**มั่นคง**" และไม่มีใครจะสามารถเปลี่ยนแปลงได้ สามารถทอดได้เฉพาะเดือนเดียว แล้วพระสงฆ์จะได้ผลประโยชน์ถึง 5 เดือนแน่นอน อันนี้คือความหมายของกฐินจำได้ไหม?

ปีหนึ่งทำได้เดือนหนึ่ง ภายในเดือนหนึ่งทำได้วันเดียว ภายในวันหนึ่งทำได้ครั้งเดียว แล้วพระสงฆ์ย่อมได้รับผลประโยชน์ถึง 5 เดือนอย่างแน่นหนามั่นคง ดังที่พระสงฆ์ได้อนุโมทนาผ้ากฐินนี้แล้วได้รับอานิสงส์ผลประโยชน์มั่นคงถึง 5 เดือน ญาติโยมก็ได้รับผลประโยชน์เช่นกันอย่างแน่นอน นี่คือกฐิน ที่เราว่าทอดกฐิน โยมก็ถวายผ้าไตรจีวรเฉยๆ และพระสงฆ์ก็ทำการกรานกฐิน ตอนที่ญาติโยมกล่าวคำถวาย "กะฐินัง, อัตถะระตุ...ฯ" ขอให้พระสงฆ์กรานกฐินโดยผ้านี้ กรานในที่นี้ หมายความว่าอะไร "กราน" ก็คือดูในพจนานุกรมภาษาบาลีภาษาอังกฤษก็ได้ จะเห็นได้ว่า "lay out spreading out" กรานก็คือขยายกว้างออกไปนะ ขยายกว้างออกไปขยายกว้างออกไปอะไรบ้าง? เมื่อได้รับกฐินไปแล้วพระสงฆ์ก็ได้อนุโมทนากฐินที่ท่านทั้งหลายที่ได้ถวายไปนั้น ทำให้ได้รับอานิสงส์ผลประโยชน์จากเดิม 1 เดือนถึง 5 เดือน "จาก 1 เดือนถึง 5 เดือน" ยกตัวอย่างง่ายๆ ก็คือพระพุทธเจ้าได้บัญญัติไว้ว่า ถ้าพระสงฆ์จะขออาหารจากญาติโยม หรือเช่นขอนั่นขอนี่ขออาหารอย่างใดอย่างหนึ่งไป แล้วก็เอาไปฉันร่วมกันพระก็ต้องเป็นอาบัติ แต่ว่าหลังจากออกพรรษาไป ญาติโยมทั้งหลายก็ร่วมถวายผ้าเป็นประเพณีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล เมื่อพระสงฆ์ได้อยู่จำพรรษาบริเวณนี้อยู่ในป่าที่ใกล้ๆ เรา เราก็มีโอกาสถวายภัตตาหาร มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนพระธรรมจากพระสงฆ์ เมื่อออกพรรษาท่านก็จะจากเราไปแล้ว จะเดินทางไป

เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนา คือพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า แต่ก่อนจะออกพรรษาญาติโยมก็ต้องการที่จะถวายผ้า การถวายผ้าในที่นี้ไม่ใช่ผ้าที่สำเร็จรูปเหมือนสมัยนี้ อันนี้ก็ให้เป็นความรู้ก็แล้วกันนะ ในภาษาบาลีเขียนไว้ว่า "กะฐินะทุสสัง" ใช้คำว่า ทุสสัง "ทุสสัง" หมายถึงว่าผ้า สมัยนี้เราก็ต้องเปลี่ยนเป็นว่า "กะฐินะจีวะระทุสสัง" ภาษาอังกฤษกับภาษาบาลีคล้ายๆ กันเช่นคำว่า cloth กับ clothes ผ้าไม่ได้เย็บก็ cloth เย็บเป็นเสื้อผ้าไปแล้วก็ clothes เช่นเดียวกัน ถ้าถวายผ้าเฉยๆ อาจจะเป็นสีขาวก็ได้ ถวายไปก็เป็น "**ทุสสัง**" คือ "**ผ้า**" สมัยนี้จีวรสำเร็จเรียบร้อยไม่ใช่ **ทุสสัง** ไม่ใช้ผ้า ไม่ใช้ cloth มันเป็น clothes ไปแล้ว ฉะนั้นเราถึงเรียกว่า จีวะระ เมื่อสมัยก่อนโน้นการถวายนั้นอาจจะไม่ใช่ผืนใหญ่ๆ ก็ได้นะ อาจจะมีบางส่วน (ชิ้นเล็ก ชิ้นใหญ่) ก็แล้วแต่ศรัทธาจะเป็นคืบ 1 ศอก 1 วา 1 ก็ได้ ใครมีกำลังเท่าไหร่ก็ถวายกันไปตามกำลัง พระสงฆ์ทั้งหลายก็ต้องมีการเย็บด้วยตนเอง เวลาเย็บก็ไม่ใช่ธรรมดาๆ ก็มีวิธี วิธีทำว่าจะต้องทำอย่างไร ให้สังเกตดูก็เหมือนทุ่งนานั้นแหละ จะต้องห่างกันเท่าไรต้องตัดอย่างไร มันก็มีอยู่ในพระธรรมวินัยก็แสดงไว้ว่าต้องทำอย่างไร พระสงฆ์ก็เอาผ้าทั้งหลายเหล่านั้นมาเย็บให้ถูกต้องตามพระธรรมวินัยเมื่อเย็บเสร็จก็ต้องย้อม ย้อมเสร็จก็ต้องทอดกฐินในวันนั้น ต้องให้เสร็จก่อนที่อรุณจะขึ้น เช่นว่าเราทอดวันนี้จนถึงพรุ่งนี้ก่อนอรุณขึ้นต้องให้เสร็จเรียบร้อย เกินวันหนึ่งก็ไม่ได้ นี่แน่นอน ก็จึง

เรียกว่า "**กฐิน**" แต่สมัยนี้เป็นผ้าที่สำเร็จเรียบร้อยก็เลยสะดวกสบาย พระสงฆ์ก็ไม่ต้องเย็บต้องย้อมใช้ได้เลยจำง่ายๆ ก็คือกรานกฐิน ในทีนี้กราน ก็คือทำให้ผลประโยชน์ขยายกว้างออกไป เรียกว่า "**กรานกฐิน**" จำไว้นะ ถ้าจะดูหลักฐานที่แน่นอนของคำพูดเมื่อกี้นี้ก็ต้องดูในพจนานุกรม ภาษาบาลี-อังกฤษก็ได้ ภาษาบาลี-ไทยก็ได้ ก็จะได้เห็นอย่างชัดเจนว่า กฐินคืออะไร? กรานกฐินคืออะไร?

แล้วก็ข้อที่ 3 ผ้ากฐินนี้พระพุทธเจ้าอนุญาตให้ทอดกฐินให้ทำอย่างไร? อันนี้ควรที่จดจำไว้เพราะเราทอดกฐินกันอยู่ทุกปี บางคนก็ไปทอดกฐินเก้าวัด ก็อยากให้รู้ว่าเรื่องกฐินนี่เป็นมาอย่างไรบ้าง ส่วนใหญ่ก็คิดว่าไปทอดถวายกฐินเก้าวัดจะได้บุญยิ่งใหญ่ ***กฐินคืออะไร? ก็ไม่รู้! การกรานกฐินคืออะไร? ก็ไม่รู้! ความเป็นมาของกฐินมีอย่างไร? ก็ไม่รู้!***

หลังจากพระพุทธเจ้าบรรลุเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว และในพรรษาที่สองนั้นแหละ ตอนนั้นพระพุทธเจ้าก็ไปประทับอยู่ที่ป่าอุรุเวฬะ ที่ท่านเคยปฏิบัติธรรมอยู่เป็นเวลา 6 ปี ประทับอยู่ใต้ต้นไม้ต้นหนึ่ง ตอนนั้นก็มี ภัททวัคคีกุมาร ๓๐ คน (พระภิกษุชาวปาไถยรัฐ (ปาวา) ผู้ทรงธุดงค์ จำนวน ๓๐ รูป) ชนเหล่านี้ไม่ใช่คนธรรมดาๆ นะ เป็นลูกพี่ลูกน้องของพระเจ้าปเสนทิโกศล เคยได้ยินใช่ไหม? พระเจ้าปเสนทิโกศลเป็นพระมหา

กษัตริย์ เพราะสมัยก่อนโน้นไม่เหมือนสมัยนี้ พระมหากษัตริย์มีมเหสีมากมาย ก็มีลูกเต้ามากมายพ่อเดียวกันแต่คนละแม่ ที่เรียกว่า "ภัททวัคคี 30 ท่าน" วันหนึ่งเขาพากันไปปิกนิก รับประทานอาหารกลางแจ้ง ภัททวัคคี 29 คนมีภรรยาของตนๆ ส่วนอีกคนหนึ่งยังไม่ได้แต่งงาน แต่ทุกคนก็มีภรรยาไปด้วย คนที่ไม่ได้แต่งงานก็จ้างสุภาพสตรีท่านหนึ่งไปกับเขา ชนเหล่านี้ก็เข้าไปในป่าไปสนุกสนานกัน "***ในพระธรรมคัมภีร์ก็ไม่ได้แสดง... แต่อาตมาคิดว่าเมื่อเจ้าฟ้าชายทั้งหลายเข้าไปสังสรรค์กันในป่าก็คงมีเครื่องดื่มบ้างคิดว่านะ***" พอดื่มเสร็จก็เป็นยังไงบ้าง? ก็ต้องเมานั่นแหละ! แล้วก็เผลอหลับไป ในขณะที่หลับอยู่นั้นแหละ โยมสุภาพสตรีเห็นเครื่องประดับของลูกกษัตริย์ที่เป็นเพชรนิลจินดา แล้วก็ถือโอกาสเอาสิ่งของที่มีคุณค่าเท่าที่เอาได้หนีไป พอถึงเวลาก็ตื่นขึ้นมาหาผู้หญิงคนนั้นไม่เจอ ก็เลยปรึกษากันตามจับผู้หญิงคนนั้น ก็ลองคิดดูก็แล้วกัน ผู้ชายก็ 30 คน ส่วนผู้หญิงก็ 29 คนที่เป็นมเหสีของเขาก็ตามหาผู้หญิงคนนั้น แต่ที่ไหนได้ไปเจอพระพุทธเจ้าประทับอยู่ใต้ต้นไม้นั่งขัดสมาธิอยู่ เขาทั้งหลายก็ได้กราบพระพุทธเจ้า พอกราบเสร็จแล้วก็ได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นว่า มีโยมผู้หญิงคนหนึ่งได้เอาสิ่งของของเขาไป และได้ตามหาผู้หญิงคนนี้อยู่ เขาเหล่านั้นได้ทูลถามพระพุทธเจ้าว่า "***เห็นเขามาทางนี้บ้างไหมพระพุทธเจ้าคะ?***" พระพุทธเจ้าก็ได้มองเห็นนิสัยของเขาเหล่านั้น ได้รู้ว่าเขาเหล่านั้นเป็นผู้มีบารมีสูงและจึงได้

คิดโปรดชนเหล่านั้น และถามว่า "***การที่หาผู้หญิงคนนั้นกับการหาตัวเองอันไหนดีกว่าประเสริฐกว่า?***" คือความหมายที่พระพุทธองค์ทรงประสงค์ถามก็คือ ***การที่ตามหาผู้หญิงที่ลักเอาสิ่งของของเขาไป กับการหาตัวตนของเขาเองอะไรประเสริฐกว่า?*** ชนเหล่านั้นตอบว่าการที่หาตัวเองนี้ประเสริฐกว่า เพราะชนเหล่านั้นได้สั่งสมบารมีมามากพอจึ่งสามารถรู้ได้ว่า "***การหาตัวเองประเสริฐกว่า***"

ก็ลองคิดดูก็แล้วกัน ถ้าเป็นคนธรรมดาๆ จะไม่รู้ว่าหาตัวเองอย่างไร เพราะเขาก็นั่งอยู่ตรงนั้น ความจริงก็คือเขาเหล่านั้นมีบารมีสูง รู้ความหมายทันทีว่า ตัวเขาเองที่นั่งอยู่ที่นี้ยังถือว่ามีตัวมีตน จริงๆ แล้วไม่ใช่อย่างนั้น "***มีแต่รูปธรรมนามธรรมเท่านั้น***" มันเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน ก็แสดงว่าถึงรู้ความหมายที่ถาม พระพุทธเจ้าก็บอกว่าถูกต้องแล้ว การที่ท่านทั้งหลายหาผู้หญิงที่หนีไปกับการหาตัวเอง "***การหาตัวเองนี้ดีกว่าประเสริฐกว่า***" ถ้าอย่างนั้นท่านทั้งหลายควรนั่งลง เราตถาคตจะแสดงธรรมให้ฟัง เขาก็นั่งลงพร้อมพนมมือและตั้งจิตตั้งใจฟัง พระพุทธเจ้าก็ได้แสดงธรรมไปเรื่อยๆ ***ที่ไหนได้เขาเหล่านั้นได้บรรลุเป็นพระโสดาบันกันทั้งหมด*** เรื่องผู้หญิงเขาก็ลืมไปแล้วเพราะเข้าใจธรรมและบรรลุธรรมไปเพราะเขามีบารมีที่ได้สั่งสมมาหลาย

ภพหลายชาติ เมื่อได้บรรลุธรรมแล้วพระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า ***เอถภิกฺขโว***[3] ดูก่อนท่านทั้งหลายจงมาเถอะ เมื่อพระพุทธเจ้าเรียกเขาทั้งหมดก็ได้เป็น "***เอหิภิกฺขุ***[4]" ด้วยบุญบารมีที่สร้างไว้ในอดีตนั่นแหละ จึงได้มีผ้าไตรจีวร, บาตรสมบูรณ์ ผมก็โกนเรียบร้อย โดยแบบไม่น่าเชื่อก็เป็นพระสงฆ์ไป เมื่อเป็นพระสงฆ์ไปก็เป็นที่น่าชมเชยเพราะไม่ใช่คนธรรมดา พวกเขาทั้งหลายก็เป็นเชื้อกษัตริย์เป็นลูกของมหากษัตริย์ เมื่อบวชเป็นพระไปเขาก็ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ถือธุดงค์จะอยู่แต่ในป่าไม่อยู่ในเมือง ชอบอยู่ใต้ต้นไม้และออกบิณฑบาตร ใช้ผ้าบังสุกุลจีวรนี้แหละ ถือธุดงค์มีผ้าไตร 3 ผืน ใช้ผ้าไม่เกินสามผืน มีผ้าสบงผืน 1 จีวรผืน 1 และสังฆาฏิที่วางบนบ่าผืน 1 และปฏิบัติธรรมกันต่อไป

ท่านเหล่านั้นใช้เวลา 13 ปี อยู่ในป่า 13 ปีปฏิบัติธรรมกันไปลองคิดดูก็แล้วกัน ท่านฟังธรรมไม่ถึง 1 ชั่วโมงก็บรรลุเป็นโสดาบันได้ ท่านปฏิบัติธรรมอยู่ในป่าอีก 13 ปีย่อมได้เป็นพระอรหันต์แน่นอน ถึงเวลา 13 ปี ตอนนี้ท่านทั้งหลายระลึกถึงบุญคุณของพระพุทธเจ้าว่า ตอนนี้พระพุทธเจ้า

---

[3] **ภิกฺขโว** *พระพุทธดำรัสตรัสให้อุปสมบทแก่คนหลายคนที่มาขอบวช มีความว่า เธอทั้ง หลายจงเป็นภิกษุมาเถิด, ถ้าคนเดียวขอบวชก็ตรัสว่า **เอหิภิกฺขุ** เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด.*

[4] **เอหิภิกขุ** *เป็นเรียกภิกษุที่ได้รับอุปสมบทจากพระพุทธเจ้าโดยตรง ด้วยวิธีบวชที่เรียกว่า **เอหิภิกขุอุปสัมปทา** พระอัญญาโกณฑัญญะ เป็นเอหิภิกขุองค์แรก*

ประทับอยู่ที่ไหน? ได้ข่าวว่าพระพุทธเจ้าจะจำพรรษาอยู่เมืองสาวัตถี จากที่ท่านอยู่กับเมืองสาวัตถีก็ไกลกันมาก สมัยนี้ถ้าขับรถไปใช้เวลา 1 วัน ไกลมาก ท่านเหล่านั้นก็อยากเข้าไปเฝ้าพระพุทธเจ้า อยากจะไปกราบพระพุทธเจ้าก็เดินทางกันไปสมัยนั้นไม่มีรถใช่ไหม ก็ต้องเดินเท้าเอา เดินทางไปก่อนจะเข้าพรรษา จริงๆ แล้วอยากจะไปกราบพระพุทธเจ้าก่อนเข้าพรรษาแต่ไม่ถึง ก่อนจะถึงเมืองสาวัตถี มีเมืองหนึ่งที่มีชื่อว่า "**เมืองสาเกต**" จากเมืองสาเกตไปเมืองสาวัตถีห่างไกลกันประมาณ 6 โยชน์ ก็ประมาณ 60 ไมล์ ถ้าจะเดินทางด้วยเท้าก็คิดดูก็แล้วกัน ก็คงไม่มีเวลาแล้วจะเข้าพรรษาแล้วแล้วจะทำอย่างไร? ก็ต้องจำพรรษาที่เมืองนี้ไป

ในฤดูเข้าพรรษาก็มีพระพุทธบัญญัติไว้ว่า ไม่ให้เดินทางไปไหนนอกจากกรณีพิเศษ ***(อันนี้สำหรับความรู้นะ)*** ในพรรษาไม่ใช่ว่าพระสงฆ์ห้ามไปไหน ก็ขอพูดย่อๆ ก็แล้วกัน เพื่อให้เป็นความรู้ ในระหว่างพรรษามีอยู่ 3 กรณี ถ้าหากมี 3 กรณีนี้ก็ไปได้

กรณีที่ 1 ถ้ามียาติโยมอยากจะทำบุญทำทานและนิมนต์ให้ไปก็ไปได้แต่ภายใน 7 วันก็ต้องกลับมา

กรณีที่ 2 ถ้ามีญาติโยมอยากจะพบจะกราบนมัสการและนิมนต์ไปเพื่อเป็นบุญกุศลสำหรับเขาก็ไปได้ แต่ห้ามเกิน 7 วัน

กรณีที่ 3 ถ้ามีญาติโยมท่านใดท่านหนึ่ง ที่อยู่ต่างเมืองต่างรัฐ อยากจะฟังเทศน์ฟังธรรม นิมนต์ไปก็ไปได้ 3 อย่างนี้ถ้ามีใครอยากทำบุญ ถ้ามีใครที่ต้องการพบ หรือถ้ามีใครอยากจะฟังเทศน์ฟังธรรมจึงจะไปได้ นอกจาก 3 ประการนี้ไปไม่ได้ นี้พูดแบบย่อ ถ้าพูดอย่างละเอียดมันก็ยาว

ส่วน 30 ท่านนี้ก็ถึงเมืองสาเกตก่อนถึงเมืองสาวัตถี อีกประมาณ 60 ไมล์ ก็เป็นวันเข้าพรรษาแล้ว จำเป็นจะต้องอยู่ที่นั่น คือจำพรรษาอยู่ที่เมืองสาเกตนั้นไป เมื่อจำพรรษาที่นั่นก็ต้องคอยจนวันออกพรรษา ก็จะได้ไปกราบพระพุทธเจ้า พอออกพรรษาแล้วท่านเหล่านั้นก็ออกเดินทางต่อ คือในช่วงเดือนตุลาคมฝนก็ตกหนักทุกวัน ท่านก็เดินทางไปทุกวันๆ และก็ไม่มีร่มด้วย

พระทั้ง 30 รูปนี้ท่านถือผ้าไตรจีวรเสมอ คือมีเพียงผ้า 3 ผืน ผ้าเท่านั้นไม่ใช่ผ้าธรรมดาๆ เป็นผ้าบังสกุล เป็นผ้าที่ต้องมาเย็บย้อมเอาเอง โดย เฉพาะในผ้าสามผืนนั้น คือผ้าสังฆาฏิปกติเป็นผ้าที่วางไว้บนบ่า มี 2 ชั้น 2 ผืนเย็บติดกัน เป็นผ้าที่หนากว่าผ้าธรรมดาๆ คือ เวลาพระสงฆ์ทั้งหลายจะไปไหนมา

ไหน เช่นเวลาเข้าไปในป่า เวลาจะนั่งสมาธิก็เอาผ้าผืนนี้แหละ พับเป็น 4 พับ ก็ปูนั่งเป็นอาสนะไป เมื่อเดินทางก็วางบนบ่าไป ถ้าร้อนก็วางบนศีรษะไป ถ้าจะนอนก็ใช้เป็นผ้าห่มไป คือไม่มีผ้าห่มไม่มีหมอนละนะ ผ้าสังฆาฏิที่ท่านเหล่านี้ใช้ก็คิดดูก็แล้วกัน ก็ใช้มาหลายปี ผ้าก็ไม่ใช่ผ้าที่ดีเหมือนสมัยนี้ ทั้งหนาและหนัก ไม่ใช่ว่าหนาหนักเฉยๆ เก่าก็เก่าและก็โดนน้ำฝนตลอดเวลา ผ้าก็หนักขึ้นและก็เดินทางไปหลายวัน เริ่มต้นก็ผ้าก็เก่าๆ อยู่แล้วโดนฝนอีกและก็เดินทางอีกตั้ง 60 ไมล์ไม่ใช่ธรรมดาๆ

เมื่อถึงเมืองสาวัตถีก็ได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็ถามท่านทั้งเหล่านั้นว่า "***การเดินทางสะดวกสบายไหม?***" ท่านหล่านั้นก็ตอบว่า "***ลำบากมากๆ พระพุทธเจ้าข้า***" การเดินทางฝนก็ตกจีวรก็ทั้งเปียกและหนัก ก็คิดดูก็แล้วกันทั้งหนักทั้งเปียกลำบากลำบนใช่ไหม พระพุทธเจ้าเกิดความสงสารขึ้นมา ก็เนื่องจากพระทั้ง 30 ท่านนี้แหละจึงได้ทรงอนุญาตให้ญาติโยมทั้งหลายถวายผ้ากฐินได้ หลังจากถวายผ้ากฐินและได้อนุโมทนาผ้ากฐินไปจะได้อานิสงส์ผลประโยชน์ 5 ประการถึง 5 เดือน อันนี้ก็คือสำหรับความรู้เกี่ยวกับการทอดกฐินว่าตั้งแต่เมื่อไหร่? ก็ให้ลองคิดดูก็แล้วกัน หลังจากพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วหนึ่งพรรษาเขาได้ไปพบพระพุทธเจ้าใช่ไหม ท่านเหล่านั้นก็ได้บวชมา 13 พรรษา รวมกันเป็นเท่าไหร่? 14 พรรษา ***คือหลังจาก***

ที่พระพุทธเจ้าบรรลุอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระพุทธเจ้าเป็นเวลา 14 ปี นี้คือการเริ่มต้นทอดกฐิน

ที่นี้ข้อที่ 4 อันนี้ก็สำคัญ เมื่อทอดกฐินไปมีประโยชน์อะไรบ้าง ก็เพื่อให้มีประโยชน์แก่พระสงฆ์ 5 ประการ อย่างแน่นอน ประการแรกก็คือ เช่นพระสงฆ์เราธรรมดาๆ เมื่อมีญาติโยมนิมนต์ออกไปข้างนอก ถ้าจะออกไปต้องบอกพระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งว่าจะไปธุระที่ไหน ***ถ้าออกไปโดยไม่ได้บอกใครก็เป็นอาบัติ*** นี่เป็นกฎของพระสงฆ์ 1 ในศีล 227 ข้อ พระสงฆ์ถ้าออกไปข้างนอกต้องบอกกล่าวพระสงฆ์รูปอื่นที่อยู่ที่วัดว่าจะไปไหน ถ้าไม่บอกแล้วออกไปก็เป็นอาบัติ

เมื่อสมัยพุทธกาลโน้น พระสงฆ์อยู่จำพรรษาครบ 3 เดือน ตอนนี้ท่านจะเดินไปที่อื่นแล้ว จะไปเผยแพร่พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ญาติโยมก็ร่วมกันถวายผ้า คนนั้นก็ถวายคนนี้ก็ถวาย เวลาถวายพระสงฆ์ก็ยุ่งล่ะ ยุ่งอย่างไรล่ะทีนี้? ผ้าก็ต้องตัดต้องเย็บต้องย้อมต้องช่วยกันทำใช่ไหมเป็น เวลาที่ busy มากก็เช่นว่า จะออกไปตัดผ้าที่โน้น ต้องไปย้อม เวลาย้อมก็ต้องไปหาเปลือกไม้อย่างดีเป็นต้นแหละ ถ้าจะออกไปทำธุระข้างนอกภายใน 1 เดือนนะ ถึงแม้ว่าไม่ทอดกฐินก็ตาม ภายใน 1 เดือนหลังจากออกพรรษาจนถึงวันลอยกระทงออกไปได้ ***พระไม่เป็นอาบัติ*** เพราะเหตุใด?

เพราะพระสงฆ์นั้นเป็นช่วงที่ busy มาก หลังจากได้รับกฐินและอนุโมทนาผ้ากฐินนั้นแล้ว ไม่ใช่เฉพาะเดือนเดียวนะ จนถึงเดือน 4 ขึ้น 15 ค่ำ คือเป็นเวลา 5 เดือน นี้ได้อานิสงส์ผลประโยชน์กว้างออกไป ถ้ามีธุระอยากออกไปก็ออกไปเถอะไม่เป็นอาบัติ เห็นไหมนี่! เพราะฉะนั้นการกรานกฐินที่บอกไปเมื่อตะกี้นี้ ทำให้มีอานิสงส์ผลประโยชน์ให้ขยายกว้างออกไปจาก 1 เดือนถึง 5 เดือน ถ้าไม่มีการทอดกฐินมีผลประโยชน์เพียงเดือนเดียว ถ้ามีการทอดกฐิน (กรานกฐิน) ก็จะได้ผลประโยชน์มากขึ้นถึง 5 เดือน เป็นอิสระใช่ไหม พระสงฆ์ได้มีความอิสระเพิ่มขึ้น นี้ตามกฎพระวินัย คืออย่างไร ไม่จำเป็นต้องบอกพระที่อยู่วัด ก็แสดงว่าพระสงฆ์นี้จะไปไหนไม่บอกใครก็ไม่เป็นอาบัติ (ในช่วง 5 เดือนที่กล่าวมานี้) ที่พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ไม่มีใครจะห้ามได้ อันนี้แหละเจ้าภาพผู้ที่ถวายผ้ากฐินนี้ได้ผลประโยชน์อะไร? ก็ทำให้พระสงฆ์ไปไหนมาไหนก็สะดวกสบายมีความเป็นอิสระ ญาติโยมที่ถวายกฐินก็จะไปไหนมาไหนก็ปลอดภัยมีความเป็นอิสระไม่มีใครจะห้ามได้ ไม่มีภัยอันตรายอะไรทั้งสิ้นเป็นอิสระจะได้อานิสงส์ผลประโยชน์นี้ทุกภพทุกชาติจำไว้นะ นี้ข้อที่ 1 นะ

ข้อที่ 2 พระสงฆ์ที่ถือธุดงค์ใช้ผ้าไตรจีวร 3 ผืนนี้ไปไหนมาไหนก็ต้องให้ติดตัวอยู่เสมอ เหมือนอย่างพระ 30 ท่าน ที่กล่าวถึงเมื่อตะกี้นี้ จีวรนี่เก่าก็เก่า หนักก็หนักและก็สกปรกด้วย ถ้าจะมีความคิดขึ้นมาว่าเอาวางไว้ตรงนี้

ดีกว่าเราจะได้สบายๆ ก็ไม่ได้ ผ้า 3 ผืนต้องติดตัวไปเสมอ **เห็นไหมนี่!** ถ้าหากว่ามีญาติโยมมาทอดกฐิน พระสงฆ์ก็ได้ทำพิธีอนุโมทนาผ้ากฐินนั้นแล้วย่อมได้รับอานิสงส์ถึง 5 เดือน ผ้าสามผืนนี้ จีวรมันหนักขอฝากไว้ที่วัด **ฝากไว้ที่ญาติโยมบ้างได้ไหม? ได้!** เห็นไหมไม่อาบัติ จีวรของเรา 3 ผืนนี้ ผืนใดผืนหนึ่งฝากไว้ที่วัดก็ได้ ฝากไว้ที่ใครก็ได้ ฝากไว้ที่ไหนก็ได้ หรือเราจะไปที่ใดที่หนึ่งโดยใช้ผ้าเพียงสองผืนไปเบาๆ สบายๆ ใช่ไหม ไปได้เป็นเวลาถึง 5 เดือน ที่มีอานิสงส์ผลประโยชน์อย่างนี้ก็เพราะกฐินนี่แหละ **มีผลประโยชน์ถึง 5 เดือนอย่างแน่นอน** ใครทำให้พระสงฆ์มีความสะดวกสบายอย่างนี้? **ก็คือเจ้าภาพผู้ที่ถวายกฐินนี่แหละทำให้พระสงฆ์เอาผ้าฝากไว้ที่ใดที่หนึ่งโดยไม่มีปัญหาไปได้โดยไม่มีอาบัติ!** เพราะฉะนั้นดังที่ทำให้พระสงฆ์ไม่มีอาบัติ ญาติโยมทั้งหลายผู้ที่ได้ถวายผ้ากฐินนี้ก็จะได้มีอานิสงส์ผลประโยชน์ ว่าทรัพย์สมบัติของท่านสิ่งของของท่านจะฝากไว้ที่ไหนก็ย่อมได้และปลอดภัยด้วย ไว้ตรงไหนก็ไม่มีอันตราย ไปไหนมาไหนก็ย่อมไม่หนัก ไม่หนักก็คือจะทำการงานอะไรก็แล้วแต่จะไม่ลำบาก มีหน้าที่การงานจะทำอย่างใดอย่างหนึ่งก็ทำได้ด้วยความสะดวกสบายและเบา เหมือนพระที่ไม่ต้องเอาจีวรที่หนักวางไว้บนบ่า ญาติโยมทั้งหลายจะไม่ได้หนักใจไม่ได้ลำบาก อยู่สะดวกสบายไปมาสะดวกสบาย อยากไปไหนก็ไปได้อย่างสะดวกสบายไม่มีอะไรขัดข้อง จะได้อานิสงส์ผลประโยชน์นี้ทุกภพทุกชาติไป ไม่ใช่เฉพาะชาตินี้นะ! เพราะ

อะไร? เพราะเราทำให้พระสงฆ์เดินทางด้วยมีความสะดวกสบาย คือท่านจะวางผ้าไตรจีวรไว้ที่ไหนก็ไม่เป็นอาบัติ เราฝากทรัพย์สมบัติของเราไว้กับใครก็ไม่มีใครโกงและโกหกหรอก เหมือนอย่างว่าฝากไว้หน่อยนะแล้วเขาก็ไม่คืน เราจะไม่มีกรณีแบบนี้ ฝากไว้ที่ไหนก็ย่อมปลอดภัย ในทำนองเดียวกันญาติโยมที่ได้ทอดกฐินถวายก็ย่อมได้รับความสะดวกสบายจะได้ผลประโยชน์อย่างนี้

แล้วก็ข้อที่ 3 "อันนี้ให้ญาติโยมจำไว้นะ" ถ้าหากว่าพระสงฆ์ไปขออาหารจากญาติโยม รูปนี้ก็ขอรูปนั้นก็ขอ ขอแล้วก็ไปฉันด้วยกัน 4 รูปหรือ 4 รูปขึ้นไป ***ทุกๆ ครั้งที่เคี้ยวภัตตาหารนั้นย่อมเป็นอาบัติทุกครั้งๆ แต่ที่นี้จะมีอยู่ช่วงหนึ่งหลังจากออกพรรษาจนถึงวันลอยกระทง 1 เดือนนี้***เป็นเวลาที่พระสงฆ์ประชุมกันเป็นร้อยๆ พันๆ ช่วยกันเย็บผ้าย้อมผ้า ตอนนี้พระสงฆ์ก็ busy ใช่ไหม และพระสงฆ์ก็มาก อาหารก็ไม่พอ จะทำอย่างไร? ก็ต้องขอ! ***"ขอได้"*** คือเราขาดอาหาร ขออาหารนิดๆ หน่อยๆ รูปนั้นก็ขอรูปนี้ก็ขอ ขอก็ไม่เป็นไร เพราะในช่วงนี้อนุโลมได้ เพราะพระสงฆ์เขามีหน้าที่มากกับผ้าภายใน 1 เดือนไม่เป็นอาบัติ ถ้าหากได้ทอดกฐินไปจะเป็นอย่างไรบ้าง คือไม่ใช่เฉพาะเดือน 1 เท่านั้น จะเพิ่มขึ้นอีกถึง 5 เดือน นี่คือความหมายของคำว่า "***กรานกฐิน***" คือทำให้มีอานิสงส์ผลประโยชน์จากเดือนหนึ่งขยายกว้างออกไปถึง 5 เดือน ***"พระขอได้"*** ....อีกประการหนึ่งก็คือ ถ้าญาติโยม

ทั้งหลายอยากจะถวายภัตตาหารแก่พระสงฆ์ ถ้าใช้ศัพท์ไม่ถูกใช้ศัพท์ไม่สุภาพ ไม่รู้จักใช้ศัพท์ที่เหมาะสมกับพระสงฆ์กับวินัย พระไปฉันภัตตาหารก็เป็นอาบัติ เช่นบางประเทศบางท้องถิ่นนั้นถ้ามีกิจนิมนต์พระ เจ้าภาพเขาจะไม่นิมนต์เองพูดเองเพราะกลัวว่าพูดไม่ถูก เขาก็ให้มัคทายกที่รู้เกี่ยวกับศาสนาวัดวาอารามกับพระสงฆ์พระวินัยนิมนต์แทน ผู้นั้นก็เป็นตัวแทนไปอาราธนาพระสงฆ์ ญาติโยมคงเคยได้เห็นได้ยินใช่ไหม บางท้องถิ่นบางประเทศนั้นต้องมีเจ้าหน้าที่ทำกิจนิมนต์โดยเฉพาะเพราะอะไร *หากใช้คำว่ามากินส้มตำ มากินข้าว มากินขนมจีน มากินก๋วยเตี๋ยวที่บ้าน คำพูดแบบนี้จะเป็นอาบัติแก่พระสงฆ์ที่ไปฉัน* เพราะฉะนั้นต้องรู้จักใช้ศัพท์ให้ถูกว่า "ขออาราธนาพระสงฆ์ไปฉันภัตตาหารที่บ้านในวันพรุ่งนี้" ...***ไม่ควรใช้คำว่า*** *"ขนมจีน หรือว่าส้มตำ ไม่ใช่คำว่า เนื้อ ปลา เป็นเนื้อ เป็นขนม ใช้ไม่ได้"* เพียงแต่ให้ใช้คำที่ถูกต้องเช่นว่า "ขออาราธนาพระคุณเจ้าให้ไปฉัน **จังหัน** (ถวายอาหารเช้า) ***เพล*** (ถวายอาหารกลางวัน) อย่าใช้คำว่านิมนต์ให้ไป **ฉันไก่ ฉันปลา หรือ ฉันก๋วยเตี๋ยว, ขนมจีน, หรือแฮมเบอร์เกอร์นี้** ***"ไม่ได้นะ!"*** ฉะนั้นต้องเรียนรู้เรื่องวัดเรื่องพระวินัยไว้ ถ้าใช้ศัพท์อย่างนี้พระสงฆ์ที่ไปฉันจึงไม่อาบัติ **อาบัติคือเป็นพิษไปหรือเป็นยาพิษไป** ***ไม่ใช่อาบัติเฉยๆ สามารถตกไปในอบายภูมิด้วย*** เพราะอะไร? เพราะล่วงเกินพระวินัยใช่ไหม! เพราะฉะนั้นญาติโยมทั้งหลายก็ต้องเรียนรู้ไว้ อีกประการหนึ่งจำเป็นต้อง

เรียนรู้และปฏิบัติตามไปด้วย ถ้าหากญาติโยมไม่ได้อาราธนาไม่ได้ปวารณาตัวไว้ ถ้าพระสงฆ์ไปขอญาติโยมอย่างใดอย่างหนึ่ง **เป็นอาบัติ ขอไม่ได้** ต้องเป็นโยมที่ปวารณาตั้งไว้ **จึงจะขอได้ เช่น**, ถ้าพระคุณเจ้ามีอะไรต้องการอะไรเกี่ยวกับปัจจัย 4 (ไม่ใช่อย่างอื่นนะ ไม่ใช่คอมพิวเตอร์ ไม่ใช่รถนะ) ต้องเป็นปัจจัย 4 **รู้นะว่าปัจจัย 4 คืออะไร?** คือ: มี ข้าวปลาอาหารน้ำปานะ, ผ้าไตรจีวร, ที่อยู่อาศัย, ยารักษาโรค ***4 ประการนี้เรียกว่า "ปัจจัย 4"*** ถ้าท่านต้องการเมื่อไหร่ก็ให้บอกญาติโยมที่ปวารณาไว้ว่า ถ้าท่านต้องการเมื่อไหร่ก็ให้บอกมาที่ข้าพเจ้า หรือดิฉัน หรือผมปวารณาไว้ว่าท่านต้องการอะไรก็ให้บอกมาจะจัดถวายให้ เมื่อพระสงฆ์บอกโยมว่าอาตมาต้องการผ้าสบง ต้องการอาหาร ต้องการน้ำปานะ ต้องการยารักษาโรค ต้องการอาสนะ ต้องการผ้าปูที่นั่งที่นอน กรณีอย่างนี้บอกญาติโยมได้ ***เพราะญาติโยมปวารณาตัวไว้ใช่ไหม!*** ไม่เป็นอาบัติ ถ้าโยมไม่ได้ปวารณาไว้ อาตมาบอกว่าอยากจะได้ Tylenol สักขวด ***ถ้าอาตมาฉันยานั้นไปก็เป็นอาบัติเห็นไหมนี่!*** พระสงฆ์ก็ต้องรู้ ญาติโยมเองก็ต้องรู้ว่าควรจะทำอย่างไร อันนี้สำหรับความรู้และจำเป็นด้วย **เพราะฉะนั้นถ้าญาติโยมไม่ฉลาดพระก็เป็นอาบัติ** อันนี้คือความรู้เกี่ยวกับการฉัน สำหรับญาติโยมทั้งหลายที่ถวายภัตตาหารไป ที่ถวายผ้ากฐินไปพระสงฆ์ก็ได้อานิสงส์ผลประโยชน์นี้แหละ ไปขอเกินกว่า 4 รูป ไปขอข้าวปลาอาหารก็ไม่เป็นไร หรือญาติโยมนิมนต์ว่าพรุ่งนี้อยากจะถวายข้าว

ปลาอาหาร ขนมจีน ก๋วยเตี๋ยว อย่างนี้เป็นต้น โดยใช้ศัพท์ที่ไม่ถูกแบบนี้ก็ตามสำหรับ 5 เดือนไม่เป็นอาบัติ คิดดูนะ 5 เดือนไม่อาบัติจนถึงปีหน้าโน่นละเดือน 4 ขึ้น 15 ค่ำสุดท้ายแน่นอน ดังที่กฐินนี้หมายถึงว่า **แน่นอนมั่นคงมีผลประโยชน์แน่นอน** จะพูดอย่างไรก็ได้ จะไม่สุภาพก็ไม่เป็นไรภายใน 5 เดือนนี้ พระที่รับกฐินและอนุโมทนากฐินนี้ไปฉันได้ไม่เป็นอาบัติ ***แล้วใครทำให้ไม่อาบัติ!*** ก็ญาติโยมที่ถวายผ้ากฐินนี้แหละทำให้พระสงฆ์มีผลประโยชน์ถึง 5 เดือน พระสงฆ์ไม่สามารถที่จะตัดออกเปลี่ยนแปลงพระพุทธบัญญัติ เพราะพระพุทธเจ้าได้บัญญัติไว้อย่างเรียบร้อยแล้ว ญาติโยมสามารถทำให้พระสงฆ์มีความสะดวกสบายฉันภัตตาหารโดยไม่มีโทษไม่มีอาบัติ เพราะอย่างนี้เจ้าภาพผู้ที่ถวายกฐินนี้จะได้มีผลประโยชน์อย่างไรที่นี้ "***เรื่องข้าวปลาอาหาร จะรับประทานอะไรก็แล้วแต่ไม่มีอันตรายอะไร ไม่มีอันตรายเกี่ยวกับข้าวปลาอาหาร***" บางคนคิดว่ากินไปแล้วจะปวดท้อง กินไปมันไม่ถูกกับสุขภาพของตัวเอง อย่างนี้เป็นต้นผู้ที่เคยเป็นเจ้าภาพกฐินนี้ จะทานอะไรก็ทานไปเถอะไม่มีปัญหาเนื่องจากข้าวปลาอาหาร อีกประการหนึ่งสมัยนี้ก็มีใช่ไหมคนเสกตะปู หรือเสกผมใส่ในท้อง.. ***เขาเรียกอะไร? ไสยศาสตร์ใช่ไหม!*** เสกของเข้าไปในท้อง แล้วก็ปวดท้องไม่สบาย ***เห็นไหม!*** ผู้ที่ถวายกฐินนี้ทำให้พระสงฆ์เกี่ยวกับข้าวปลาอาหารนี้ไม่มีโทษไม่เป็นอาบัติอะไร ผู้นั้นจะไม่มีปัญหาเรื่องนี้ ไม่มีใครจะเสกตะปู เสกผมใส่ไปในท้องของเขาได้ ไม่โดน

เสน่ห์ ไม่โดนของทุกภพทุกชาติ เพราะฉะนั้นคนเรานี้ทำอย่างไรก็จะได้อย่างนั้น ทำให้พระสงฆ์มีความสะดวกสบายไม่เป็นอาบัติไม่มีโทษในเรื่องข้าวปลาอาหาร โยมเองก็รับประทานอะไรก็ได้ บางคนอยากรับประทานอันนั้นก็ไม่ได้อันโน้นก็ไม่ได้ สิ่งที่ต้องการทานหมอก็ทักท้วงห้ามว่าทานไม่ได้ เพราะไม่เหมาะกับสุขภาพอย่างนี้เป็นต้น แต่ถ้าเคยถวายกฐินอย่างนี้ไม่ต้องห่วงเรื่องข้าวปลาอาหาร จะรับประทานอะไรก็ได้ไม่มีโทษอะไรทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตามอย่าตามใจอยากจะดีกว่า

แล้วก็ข้อที่ 4 ผลประโยชน์ที่ถวายผ้ากฐินข้อที่ 4 ก็คือเช่นว่าธรรมดาๆ อาตมาก็มีผ้าไตรจีวรอยู่แล้วใช่ไหม แต่ญาติโยมก็อยากถวายอาตมาอีกชุด 1 ถ้าถวายให้แก่อาตมา อาตมาก็ต้องทำอธิษฐาน มันมีอยู่ในพระวินัยสงฆ์ 227 ข้อ คือต้องให้อธิษฐานผ้านั้นและเก็บไว้ได้เพียง 10 วัน ถ้าเกิน 10 วันแล้วใช้ไม่ได้แล้ว ต้องให้ผู้อื่นไป ต้องทิ้ง ต้องสละสิทธิ์ไป มันจะมีอยู่ 2 ประการ ต้องอธิษฐาน ...เช่นอาตมาอธิษฐานว่า ฉันอธิษฐานผ้านี้ ***อธิษฐานก็คือจะใช้ผ้านี้โดยมีความเคารพ*** 10 วันเก็บไว้ได้ จะใช้เมื่อไหร่ก็ได้ไม่ใช้ก็ไม่เป็นไรแต่ถ้าเกิน 10 วันไม่ได้ต้องทิ้ง อีกประการหนึ่งก็คือต้องมอบให้พระรูปใดรูปหนึ่งไป ตามพระวินัยถ้าหากว่าพระสงฆ์รูปนั้นก็มีจีวรมากพอแล้ว ก็ว่าเออ, จีวรนี้ผมขอมอบคืนให้ท่านต่อ ขอให้ท่านใช้ตามอัธยาศัยเพราะสละสิทธิ์ไปแล้ว ก็ใช้ต่อได้มันไม่เกี่ยวกับ 10 วันแล้วตอนนี้

เพราะเป็นโมฆะไปแล้ว ถ้าเราไม่อธิษฐานไม่ทำตามพระวินัยสงฆ์ ถ้าเก็บไว้เกิน 10 วันนี้เป็นอาบัติ แต่ว่าถ้าเราได้รับกฐินอนุโมทนากฐินแล้วไม่อาบัติ พระสงฆ์จะรับกฐินได้ ทีนี้ก็จำไว้นะ พระสงฆ์ต้องจำพรรษา 3 เดือนครบบริบูรณ์ไตรมาสจึงจะรับกฐินได้ คือตั้งแต่วันอาสาฬหบูชาวันหนึ่งแล้วก็เข้าพรรษาใช่ไหม ถ้าหากว่าพระสงฆ์มีพรรษาขาดไป เพราะเดินทางไปที่อื่นเกิน 7 วัน ถ้าอย่างนี้รับกฐินไม่ได้ต้องครบ 3 เดือน เมื่อครบ 3 เดือนแล้วต้องทำการปวารณา เวลาพระสงฆ์จะกรานกฐินทำสังฆกรรม พระสงฆ์ก็ต้องกล่าวอนุโมทนาสาธุด้วย ผู้ที่ได้อนุโมทนากฐินนี้แหละจึงจะได้ผลประโยชน์อานิสงส์ถึง 5 เดือน มีใครจะมาถวายจีวรกี่ชุดก็ได้ 100 ชุด 1000 ชุดก็ได้เก็บไว้ได้ถึง 5 เดือนไม่เป็นอาบัติ **ไม่อาบัตินะ** เก็บไว้ได้ใครจะถวายเท่าไหร่ก็เก็บไว้ได้! ***ไม่เป็นอาบัติ!*** ปกติธรรมดาเก็บไว้ได้กี่วัน? 10 วันใช่ไหม? แต่ถ้าออกพรรษาไปจนถึงวันลอยกระทงเป็นเวลา 1 เดือน ก็คือผ้าที่ยังไม่สำเร็จรูป คนนั้นก็ถวายคืบ 1 ศอก 1 วา 1 พระสงฆ์ก็เก็บๆ ไว้ได้ภายใน 1 เดือน ถ้าไม่ทอดกฐินนะ ถ้าทอดกฐินไปจนถึงเดือน 4 ขึ้น 15 ค่ำ 5 เดือนนี้ไม่อาบัติเลยรับจีวรได้ทั้งนั้น อันนี้ญาติโยมทำให้พระสงฆ์มีสิทธิ์มีโอกาสรับจีวรได้ถึง 5 เดือนโดยไม่มีอันตรายอะไร ไม่เป็นอาบัติไม่มีโทษอะไร ส่วนเจ้าภาพทั้งหลายจะได้รับผลประโยชน์อย่างไรทีนี้! ผู้ที่ถวายกฐินนี้ทรัพย์สมบัติของตนที่ตนเก็บไว้ที่ไหนก็แล้วแต่ ธนาคารก็แล้วแต่เก็บไว้ที่บ้านหรือ

ฝังไว้ที่ใดที่หนึ่งจะไม่มีภัยอันตราย ย่อมไม่มีอันตราย ศัตรู 5 ประการย่อมเอาไปไม่ได้ ศัตรู 5 ประการคืออะไร? คือ: ***1. เจ้าหน้าที่บ้านเมืองไม่สามารถจะยึดไปได้ 2. น้ำไม่ท่วม 3. ไฟไม่ไหม้ 4. ไม่มีโจรไม่มีขโมยเอาไปได้ 5. ลูกหลานญาติพี่น้องของตนไม่สามารถเอาไปได้ ไม่สามารถจะทำลายได้*** ศัตรู 5 ประการไม่สามารถทำลายทรัพย์สมบัติของเราได้ คนเราทำมาหากินก็ได้เงินได้ทอง ได้ทรัพย์สมบัติมากมายมีเพชรนิลจินดามากมาย เดี๋ยวรัฐบาลก็ยึดไปบ้าง บางที่ก็น้ำท่วมไป บางที่ไฟไหม้บ้าง บางคนก็เจ็บป่วยเสียค่ายาค่าหมอมากไป บางคนก็มีโจรปล้นไป บางครั้งก็ให้คนใดคนหนึ่งยืมไปเขาก็ไม่ให้คืนเราบ้าง บางครั้งเราเก็บไว้ลูกหลานก็เอาไปใช้จ่ายเสียหมด ส่วนผู้ที่เคยถวายผ้ากฐินนี้อานิสงส์ของการถวายผ้ากฐินนี้ เพราะทำให้พระสงฆ์เก็บผ้าไตรจีวรได้ถึง 5 เดือนจนไม่มีโทษไม่มีอาบัติ เพราะฉะนั้นเจ้าภาพทั้งหลายจะเก็บรักษาทรัพย์สมบัติเงินทองของตนไว้ย่อมไม่มีภยันตราย ศัตรูทำลายไม่ได้ในทุกภพทุกชาติไป อันนี้คือผลประโยชน์อานิสงส์ข้อที่ 4 และอานิสงส์ผลประโยชน์ข้อที่ 5

ข้อที่ 5 ก็คือ เช่นว่าเราอยู่ที่นี่ เรายังไม่ได้ทอดกฐินใช่ไหม มีโยมท่านหนึ่งก็มาถวายจีวร 10 ชุด อันนี้คือเป็นตัวอย่างนะ สมมุติมีอาคันตุกะจากลอสแอนเจลิส 5 รูปมาถึงที่นี่ ญาติโยมก็ขอถวายผ้าไตรจีวรให้แก่พระสงฆ์ถวายให้เป็นสังฆทาน ทั้งพระสงฆ์ที่อยู่ในวัดและอาคันตุกะที่มาจาก

ลอสแอนเจลิสมา 5 รูปนั้น จะต้องมีการแบ่งปันผ้าไตรจีวรที่ญาติโยมถวายเป็นสังฆทานนั้น แต่ถ้าหากว่าหลังจากได้ทอดกฐินไปแล้วโยมก็ได้มาถวายผ้าไตรจีวรจะเป็นร้อยชุดพันชุดก็แล้วแต่ คล้ายๆ ทำเป็นสังฆทานเหมือนกันให้สำหรับพระสงฆ์ที่ได้จำพรรษาและได้ผ้ากฐินแล้วนั้น เหมือนอย่างว่าที่วัดนี้เรามีพระทั้งหมด 7 รูปใช่ไหม และญาติโยมก็ถวายผ้ามาเป็นร้อยชุด ถึงแม้มีจีวรมากมายพระเราไม่แบ่งปันให้อาคันตุกะก็ได้ นี้เป็นกฎหรือพระวินัยของพระสงฆ์ไม่ต้องให้พระอาคันตุกะก็ได้ เพราะพระที่ได้จำพรรษาได้รับกฐินแม้ใครจะถวายผ้าไตรจีวรเท่าไหร่ก็แล้วแต่ พระที่จำพรรษาอยู่ที่วัดจะแบ่งให้พระอาคันตุกะก็ได้หรือไม่ให้ก็ได้ **นี้เป็นสิทธิของพระที่จำพรรษาและได้รับกฐินนั้นแหละ** คือท่านมีสิทธิ์จัดการในสมบัติในผ้าจีวรนั้น ***มีผลประโยชน์ได้ถึงขนาดนี้! ก็ญาติโยมนั้นแหละทำให้พระสงฆ์มีอำนาจอย่างนี้!*** แล้วญาติโยมเราจะได้รับอานิสงส์ผลประโยชน์อย่างไร? ทรัพย์สมบัติของเจ้าภาพที่ถวายกฐินนี้ **ถ้าเราไม่อยากให้ใคร, ใครก็ไม่สามารถจะเอาไปได้!** จำไว้นะ! เราไม่อยากให้ใครใครก็ไม่สามารถเอาไปได้ แต่ถ้าเราอนุญาตเขาถึงเอาไปได้ ***ส่วนสมัยนี้เป็นอย่างไรบ้าง?*** เราไม่อนุญาตให้เขาเขาก็เอาไปใช่ไหม! คนนั้นเอาไปคนนี้เอาไป ถ้าเราเคยทอดกฐินนี้ถ้าเราไม่ให้ไม่มีใครเอาไปไม่ได้ อันนี้ก็เป็นตัวอย่างง่ายๆ ในพระธรรมคัมภีร์ได้แสดงไว้อย่างนี้ เมื่อสมัยพุทธกาลโน้น มีมหาเศรษฐีท่านหนึ่งมีชื่อว่า ***โชติกะมหาเศรษฐี*** ท่านนี้บ้านที่เขาอยู่

ไม่ใช่ธรรมดาๆ มีกำแพงแก้วมีกำแพงกระจกอย่างดี บ้านก็ใหญ่โตมโหฬาร ก็มีวันหนึ่งพระเจ้าพิมพิสารได้เสด็จไปเยี่ยมบ้านของเศรษฐี ที่พระมหากษัตริย์อยู่พระราชวังทำด้วยไม้ไม่หรูหราถ้าเทียบกับบ้านเศรษฐีแล้ว ส่วนบ้านมหาเศรษฐีทำด้วยกระจกบ้างมีแก้วบ้างมีเพชรบ้างสวยงามใหญ่โต มโหฬารน่าดูมาก ***ตอนนั้นลูกชายของท่านคือใคร? คือพระเจ้าอชาตศัตรูใช่ไหม อายุก็ยังน้อย ลูกชายของพระเจ้าพิมพิสารก็คิดว่าทำไมบ้านของมหาเศรษฐีจึงใหญ่โตยิ่งใหญ่กว่าพระราชวังของเรา! ถ้าฉันเป็นมหากษัตริย์ฉันจะเอาให้ได้!*** เห็นไหมจิตใจของราชกุมารตอนยังเด็กได้คิดไว้อย่างนั้น วันหนึ่งหลังจากได้ปลงพระชนม์พระราชบิดา เมื่อพระราชบิดาได้สวรรคตไป พระเจ้าอชาตศัตรูก็กลายเป็นมหากษัตริย์ไป ความคิดเมื่อตอนยังเด็ก คือ อยากจะเอาบ้านของท่าน***โชติกะมหาเศรษฐี***มาเป็นพระราชวังของตัวเอง จึงได้นำเอากองทัพทหารไปยึดบ้านเศรษฐี ตอนนั้นมหาเศรษฐีกำลังไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าโดยบังเอิญนะตอนนั้นไม่ได้อยู่ที่บ้าน กองทัพของพระเจ้าอชาตศัตรูก็เข้าไป กำแพงที่บ้านเศรษฐีก็มีหลายชั้น มีกำแพงแก้ว กำแพงกระจกหลายๆ ชั้น ทหารก็ใช้กำลังจะเข้าบุกเข้าบ้านของท่านเศรษฐี กำแพงก็มีแต่กระจกแก้ว ทำให้กองทัพทหารของพระเจ้าอชาตศัตรูเห็นว่าท่านเศรษฐีมีกำลังพลทหารมากมาย เห็นจากหลายๆ ชั้นของกำแพง กองทัพของพระเจ้าอชาตศัตรูจึงได้ถอยทัพกลับพระราชวังไปบอกพระเจ้าอชาตศัตรูว่า ท่านมหา

เศรษฐีมีกองทัพมากมายพวกเราสู้ไม่ได้ก็เลยถอยทัพออกมา ส่วนพระเจ้าอชาตศัตรูก็ได้เสด็จไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าเช่นกัน บังเอิญได้ไปพบกับท่านมหาเศรษฐีจึงได้ถามท่านเศรษฐีว่า ทำไมท่านเศรษฐีมีกองทัพมากมาย ท่านเศรษฐีจึงได้ตอบว่าฉันไม่มีทหารและไม่มีกองทัพเลย ส่วนพระเจ้าอชาตศัตรูจึงได้พูดความจริงว่าตั้งใจจะไปยึดบ้านมหาเศรษฐี พวกนายทหารที่ไปบ้านของท่านเศรษฐีได้บอกว่าท่านเศรษฐีมีทหารมากมาย ต่อสู้ไม่ได้เขาก็หนีออกมา "***ฉันไม่มีอะไร***" เขาบอกย้ำอีกครั้ง! ท่านรู้ไหมเราคือมหาเศรษฐีนี้มีบุญอย่างหนึ่ง ***คือถ้าเราไม่ให้ของของเราใคร ไม่มีใครเอาทรัพย์สมบัติของเราไปได้*** คือถ้าเขาไม่อยากให้ของของเขาก็จะไม่มีใครไปเอาของของเขาได้ **พระเจ้าอชาตศัตรูว่าจริงหรือ?** ท่านเศรษฐีจึงตอบว่าจริงไม่เชื่อก็ให้ลองดู คือตอนนั้นมหาเศรษฐีใส่แหวนเต็มมือทั้ง 10 นิ้ว นี่คือแหวนที่อยู่ในมือ คือฉันไม่อยากให้ก็เอาไม่ได้ ก็ท่านลองดูว่าท่านจะเอาได้ไหม? พระเจ้าอชาตศัตรูก็ไม่ใช่คนธรรมดาๆ นะ เขาก็มีบุญวาสนายิ่งใหญ่เหมือนกัน ในพระคัมภีร์หรือตำราได้บอกไว้ว่าอย่างไรรู้ไหม? ถ้าเขานั่งกระโหย่งอย่างนี้ใช้กำลังของเขากระโดดไป สามารถกระโดดได้ถึง 3 ต้นตาลอันนี้คือเปรียบเทียบ แต่ถ้าเขายืนก็สามารถกระโดดขึ้นได้สูงประมาณ 7 ต้นตาล ก็ลองคิดดูก็แล้วกัน ถ้านั่งกระโหย่งได้ 3 วา ถ้ายืนกระโดดได้ 7 วา เขามีพละกำลังถึงขนาดไหน ถึงแม้นมีพละกำลังปานนั้นเขาก็ยังไม่สามารถดึงเอาแหวนที่อยู่ในนิ้วของท่าน

เศรษฐีได้ ดึงอย่างไรก็ไม่ได้ๆ ***ผู้มีกำลังถึงขนาดนี้ก็ยังเอาไม่ได้!*** เพราะอะไร? เพราะมหาเศรษฐีนี้เขาเคยถวายผ้ากฐินในชาติปางก่อน ถ้าเขาไม่อยากให้ไม่มีใครเอาได้ เห็นไหมนี่ พยายามเอาอย่างไรก็ไม่ได้ สุดท้ายแล้วท่านเศรษฐีเลยบอกว่าตอนนี้ฉันจะให้ ให้เอาผ้ามารองรับ พระเจ้าอชาตศัตรูก็อยากจะลองดูจึงได้เอาผ้ามารองรับ ท่านเศรษฐีจึงได้เอามือทั้งสองวางลงบนหน้า แหวนก็ตกลงบนผ้าทั้งหมดเลย นี่คือถ้าไม่อยากให้ใครก็เอาไปไม่ได้ อันนี้ก็คือหลักฐาน 1 เพราะฉะนั้นญาติโยมทั้งหลายที่ถวายผ้ากฐินนี้ ถ้าเราต้องการไม่ให้ใครก็ไม่มีใครจะขโมยเอาของเราไปได้ ใครจะโกงเราก็โกงไม่ได้ นี่ก็คือผลประโยชน์ที่ญาติโยมควรจะได้ อันนี้คือผลประโยชน์ข้อที่ 5 ในผลประโยชน์ 5 ประการใช่ไหม จำได้ไหม**ผลประโยชน์ 5 ประการสำหรับพระสงฆ์**

ข้อที่ 1 จะออกไปข้างนอกนอกวัดโดยไม่ต้องบอกใครก็ออกไปได้ตามอิสระ

ข้อที่ 2 ผ้าไตรจีวร 3 ผืนนี้ ผืนใดผืนหนึ่งไม่ต้องลำบากหนักใจจะฝากไว้ที่ไหน ก็ฝากได้ไปได้ ไม่เป็นอาบัติ

ข้อที่ 3 เกี่ยวกับข้าวปลาอาหาร แม้แต่ญาติโยมใช้ศัพท์คำพูดไม่เหมาะกับวินัยก็ตาม ไปฉันอะไรก็ได้ เช่นฉันแฮมเบอร์เกอร์ ฉันปลา ฉันไก่ ฉันขนมจีนก๋วยเตี๋ยวก็ว่าไป อย่างไรก็แล้วแต่

5 เดือนไปฉันได้ กฐินก็แน่นอนอย่างนี้แหละ ได้ผลประโยชน์แน่นอนนะ

ข้อที่ 4 ถ้าโยมมาถวายผ้าไตรจีวรไม่ต้องอธิษฐานก็ได้ ไม่ต้องมอบให้ใครก็ได้สามารถเก็บไว้ได้ถึง 5 เดือน

ข้อที่ 5 ถ้าใครมาถวายผ้าจีวร เรามีอิสระอยากจะให้อาคันตุกะที่มาก็ได้ ไม่ให้ก็ได้ สำหรับพระสงฆ์นะ มีผลประโยชน์ถึง 5 เดือน

สำหรับญาติโยมทั้งหลายย่อมได้ประโยชน์อย่างไร? คือ:

ข้อที่ 1 ไปไหนมาไหนก็สะดวกสบายไม่มีภัยอันตรายไม่ขัดข้อง ไม่มีใครจะห้ามได้

ข้อที่ 2 ทรัพย์สมบัติของเราสิ่งของของเราฝากไว้ที่ไหนวางไว้ที่ไหนก็ไม่มีอันตราย ไปไหนมาไหนก็สะดวกสบาย จะทำกิจการอะไรก็ไม่ลำบาก ย่อมได้ง่ายสะดวกสบาย

ข้อที่ 3 เกี่ยวกับข้าวปลาอาหารจะทานอะไรก็ได้ที่เราชอบทาน ทานไปเถอะไม่มีอันตราย ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ไม่ปวดท้อง ไม่มีใครจะทำไสยศาสตร์ทำให้เราปวดท้อง ไสยศาสตร์เช่น: เสกตะปู เสกผมหรือสิ่งของอะไรเข้าท้องเราไม่ได้ เกี่ยวกับข้าวปลา

อาหารสะดวกสบาย ไม่มีอันตรายอะไร ไม่มีใครจะใส่ของที่เป็นพิษลงได้

ข้อที่ 4 สำหรับญาติโยมทั้งหลาย เรามีเงินทองทรัพย์สมบัติสิ่งของต่างๆ เมื่อเก็บไว้ย่อมไม่มีอันตราย คือไม่มีศัตรู 5 ประการมารบกวนเอาไปได้

ข้อที่ 5 ถ้าเราไม่ต้องการอยากให้สิ่งของของเราแก่ผู้อื่น ก็ไม่มีใครสามารถจะเอาไปได้ มีอานิสงส์ผลประโยชน์ 5 ประการทุกภพทุกชาติ

อีกข้อสุดท้ายที่ ที่อยากจะพูดก็คือการถวายผ้ากฐินนี้เป็นบุญที่ประเสริฐ พระพุทธเจ้ายกย่องสรรเสริญ ทำไมถึงเรียกว่าบุญที่ประเสริฐ ในพระธรรมคัมภีร์แสดงไว้ว่า บางอย่างถ้าเป็นบิดามารดาของเราญาติพี่น้องของเรา ***เราไปขอได้ ปัจจัย 4 นะ*** ต้องการอย่างใดอย่างหนึ่ง อยากจะขอจากมารดาก็ได้ ขอจากบิดาก็ได้ ขอจากญาติพี่น้องก็ได้ ขอจากญาติโยมที่ปวารณาไว้ก็ได้ไม่เป็นอาบัติ

สำหรับพระเรื่องผ้ากฐินนี้ เพราะผู้ถวายผ้ากฐินมีอานิสงส์ผลประโยชน์มาก เดี๋ยวจะไปบอกแม่ให้ถวายก็ไม่ได้ จะไปบอกบิดามารดาว่ากฐินนี้มีอานิสงส์ผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่นะ อยากให้คุณแม่อยากให้คุณพ่อ

ถวาย ***นี่พูดไม่ได้ พูดไม่ได้เด็ดขาด!*** จะบอกให้ญาติพี่น้องว่าถวายกฐินมีอานิสงส์มากให้มาทอดกฐินรับเป็นเจ้าภาพกฐินเถอะถวายผ้ากฐินเถอะอย่างนี้ก็ ***พูดไม่ได้!*** โยมที่เคยปวารณาตัวไว้ว่าต้องการอะไรให้บอกก็ตาม ***ไปบอกตรงนี้ไม่ได้นะ!*** ถ้าเป็นกรณีอย่างอื่นได้อยู่ ***สำหรับเรื่องทอดกฐินนั้นชักชวนเขาไม่ได้!*** พูดไม่ได้เด็ดขาดเพราะฉะนั้นต้องออกมาจากน้ำใจศรัทธาของญาติโยมนั่นแหละ อยากจะทำก็ทำด้วยตัวเอง ยายแป๊ดปีนี้มีใครบังคับให้ถวายผ้ากฐินหรือเปล่า? ไม่มีใช่ไหม? นี่ก็เปรียบเสมือนผ้านี้ลอยมาจากท้องฟ้าตกลงมาใช่ไหม? ไม่มีพระสงฆ์รูปใดได้พูดถึงเรื่องนี้ มันเกิดมาจากศรัทธาของญาติโยม เขาเรียกว่าเหมือนกับผ้าตกลงมาจากท้องฟ้าอากาศ เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงย่อมสรรเสริญ ถ้าทางวัดบอกว่า "ตอนนี้มีการทอดกฐินนะ จะรับเป็นเจ้าภาพเอาซักชุดหนึ่งไหม?" พูดอย่างนี้ ***ไม่ได้!*** ไม่มีพระจะชักชวนได้ มันต้องเกิดมาจากน้ำใจศรัทธาของเรา เพราะฉะนั้นผ้ากฐินจึงเป็นบุญที่ประเสริฐนี่คือข้อที่ 1 นะ

ข้อที่ 2 เนื่องจากการรับผ้าจีวรนี้นะ พระพุทธเจ้าจะเตือนสติอย่างไรรู้ไหม? **ดูกรภิกษุทั้งหลาย!** ถ้าหากว่าเธอเป็นผู้ทุศีล ไม่ได้สำรวมกายวาจาและจิตใจ ถ้าไปห่มจีวรของญาติโยม อันนี้เปรียบเสมือนว่าไปห่มเอาแผ่นเหล็กที่ร้อนจัด **เพราะฉะนั้นต้องระวัง!** พระพุทธเจ้าเตือนสติต้องระวังนะ! เพราะฉะนั้นพระต้องพิจารณาเสมอว่า เราห่มผ้านี้เพื่ออะไร? คือไม่ใช่เพื่อ

สวยเพื่องาม คือเพื่อจะได้ป้องกันลมหรือความร้อนหรือความเย็น หรือยุง หรือพวกมดแมลงต่างๆ และเพื่อปิดบังความละอายของตน เราถึงต้องใช้จีวรนี้แหละ ต้องพิจารณาอย่างนี้ทุกวันๆ จึงจะไม่มีโทษ ไม่เป็นอาบัติ **เห็นไหม!** พระพุทธเจ้าเตือนไว้ว่าแม้แต่ใช้จีวรถ้าไม่มีศีล คือการไม่สำรวมกายวาจาจิตใจจะเป็นอันตรายเหมือนห่มแผ่นเหล็กที่ร้อนจัด ในที่นี้การถวายผ้ากฐินพูดอย่างไรรู้ไหม? พระสงฆ์ทั้งหลายให้รับผ้ากฐินเถอะ เมื่อรับผ้ากฐินไปแล้วขอให้ได้อานิสงส์ผลประโยชน์ 5 ประการนี้ ท่านทั้งหลายจะได้รับผลประโยชน์ 5 ประการนี้ พระพุทธเจ้ายกย่องสรรเสริญเห็นไหมนี่ พระพุทธเจ้ายกย่องสรรเสริญกฐินนี้ คือให้พระสงฆ์รับตามสบายรับแล้วขอให้ได้รับผลประโยชน์ 5 ประการ อันนี้ก็เป็นข้อหนึ่งที่ญาติโยมได้ถวายผ้ากฐินที่พระพุทธเจ้ายกย่องสรรเสริญ นี้คือข้อที่ 2

ข้อที่ 3 ก็คือถ้าเป็นผ้าป่า ถวายเมื่อไหร่ก็ได้ ถวายทุกวันก็ได้ วันหนึ่งถวายหลายหนก็ได้ ส่วนผ้ากฐินนี้ทำไม่ได้ ที่ว่าแน่นอนนั่นแหละทำได้เฉพาะภายในเดือนเดียว ปีหนึ่งทำได้เฉพาะเดือนเดียว เดือนหนึ่งทำได้เฉพาะวันเดียว วันเดียวภายใน 24 ชั่วโมง ก็ทำได้ครั้งเดียว เวลารับผ้ากฐินไปต้องตัดเย็บย้อมให้เสร็จภายในวันเดียว เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงยกย่องสรรเสริญนี่คือข้อที่ 3

ข้อที่ 4 ที่ยกย่องสรรเสริญก็คือ ผ้านี้จะถวายแด่พระ ก พระ ข ก็ไม่ได้ไม่ได้นะ เฉพาะเจาะจงโยมจะถวายองค์นั้นองค์นี้ก็ไม่ได้ ต้องเป็นสังฆทานนั้นแหละ ถวายให้แก่พระสงฆ์ ตอนนี้ยายแป๊ดและลูกๆ หลานๆ ถวายผ้ากฐินใช่ไหม ผ้านี้จะถวายให้พระรูปใดรูปหนึ่งไม่ได้ ต้องถวายแก่พระสงฆ์ เมื่อถวายแก่พระสงฆ์ก็เป็นสิทธิ์ของพระสงฆ์ ที่วัดเรามีพระจำพรรษาอยู่ 7 รูปใช่ไหม นี่เป็นของพระสงฆ์ทั้ง 7 รูป ใน 7 รูปนี้ ตามพระวินัยพระสงฆ์ก็ต้องอุปโลกน์ว่าผ้านี้ควรแก่รูปนั้นรูปนี้ พระสงฆ์รูปหนึ่งก็จะเสนอขึ้นมา เมื่อเสนอขึ้นมาพระสงฆ์ทั้งหลายก็ยอมรับ ตกลงเห็นด้วยแล้วให้สัททะสัญญา อนุโมทนาสาธุการ เมื่อจะมอบให้ ไม่ใช่ว่าจะมอบให้องค์นั้นไปง่ายๆ ***ไม่ได้!*** ต้องเข้าในพระอุโบสถทำพิธีสวดกรรมวาจามอบให้ ไม่ใช่ว่ายกให้เฉยๆ ไม่ได้นะ ต้องสวดกรรมวาจาอย่างดีอย่างถูกต้อง เพื่อมอบให้พระรูปใดรูปหนึ่ง ไม่ใช่ธรรมดานะ ถ้าเป็นผ้าจีวรอย่างอื่นไม่ต้องสวดกรรมวาจามอบถวายให้ท่านได้เลย เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงยกย่องสรรเสริญ คือเป็นการที่ถวายแก่พระสงฆ์โดยเฉพาะ การถวายแก่พระสงฆ์นี้มีอานิสงส์ผลประโยชน์มาก พระสงฆ์ที่นี้ให้ระลึกนึกถึงบุญคุณของพระอริยสงฆ์พระอรหันต์ทั้งหลายนั่นแหละ ก็ย่อมได้ผลอานิสงส์ผลประโยชน์มาก

อีกประการหนึ่งเวลาถวายแก่พระสงฆ์จะมอบให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่ง ต้องมอบให้ใครรู้ไหม? **ไม่ใช่เจ้าอาวาสนะ!** ต้องดูว่ามีพระกี่หมื่นกี่พัน

กี่ร้อยในหมู่พระสงฆ์ทั้งหลายเหล่านั้นมีใครมีผ้าเก่ามาก พระสงฆ์ที่ลำบากมาก ต้องมอบผ้าให้พระรูปนั้นไป สมัยก่อนโน้นพระก็มีมาก คนก็ไม่ค่อยจะมีเงินเท่าไหร่คงมีความลำบากมาก โดยเฉพาะที่บ้านนอกบ้านนาสมัยก่อนอาจจะเห็นพระสงฆ์ที่มีจีวรเก่าแก่ขาดไป ก็ดูว่าพระรูปไหนลำบากก็ต้องมอบให้รูปนั้นไป เมื่อมอบให้รูปนั้นท่านก็จะมีจีวรอย่างดีขึ้น ทำให้ท่านสมบูรณ์ เมื่อทำให้ผู้ที่ยากจนร่ำรวยขึ้นมาสมบูรณ์ขึ้นมา เจ้าภาพจะได้อานิสงส์อย่างไรบ้าง? ก็จะต้องสมบูรณ์ปรารถนาสิ่งใดก็ย่อมได้สมความปรารถนา เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงยกย่องสรรเสริญว่าผ้ากฐินมีอานิสงส์ผลประโยชน์มาก

อีกประการหนึ่ง ***สำหรับความรู้ก็แล้วกัน*** เรามีเจดีย์เต็มไปหมดทั่วโลกที่นี่เราก็มี บ้านเราเมืองเราก็เต็มไปหมด เกี่ยวกับเจดีย์นี้มีอะไรที่ยอดเจดีย์? มีเพชร อาจจะเพชรแท้ก็ได้ เพชรปลอมก็ได้ ไม่มีใครใส่ทองหรอกที่สุดยอดของเจดีย์ เขาเรียกอะไรนะยอดสุดของเจดีย์ "ภาษาไทยเขาเรียกว่าอะไร?" เพชรยอดเจดีย์ก็แล้วกัน เขาจะใช้เป็นเพชร อันนี้ก็คือหมายความว่ารัตนนั้นมีทั้งแก้วทั้งเงินทั้งทองทั้งเพชรทั้งหยกทั้งพลอยเยอะแยะไปใช่ไหมในรัตนทั้งหลายเหล่านั้นที่ดีที่สุดที่ประเสริฐที่สุดคืออะไร? "***เพชร***" เพราะอะไร? เพราะใส่ยอดเจดีย์ใช่ไหม! เราจะไม่ใช้อย่างอื่น ทำไมต้องใส่เพชรทำไมไม่ใส่ทองไม่ใส่พลอยอย่างอื่นไป เพชรนี้จะมีแสงประกายออกมาอยู่

เสมอ เมื่อพระอาทิตย์พระจันทร์ส่องขึ้นมาก็จะฉายแสงสว่าง ใครจะอยู่ที่ไหนเขาจะมองเห็นว่านั่นคือเจดีย์ ระลึกนึกถึงบุญคุณของพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์ก็ต้องกราบไหว้ นั่นคือความสูงที่แสดงให้เราเห็นชัด เพราะฉะนั้น แก้วทั้งหลายรัตนะทั้งหลายนี้ แก้วที่ยอดเจดีย์นั้นประเสริฐที่สุดก็คือ "**เพชร**" วัดหรืออุโบสถหรือกุฏิพระหรือศาลาอาคารต่างๆ ที่ดีที่สุด ประเสริฐที่สุดคืออะไร? คือสิมหรือพระอุโบสถ วัดก็เป็นที่อาศัยเหมือนกันใช่ไหม ก็มีกุฏิของพระ ศาลาอเนกประสงค์เป็นต้น แต่อุโบสถนี้ถึงแม้ว่าจะเล็กก็ตามย่อมประเสริฐกว่าอาคารทั้งหลาย ทำไมจึงประเสริฐที่สุด ในทั่วโลกคิดเอาบ้านเราก็แล้วกัน พระครูมาจากไหนก็มาจากโบสถ์ เจ้าคุณมาจากไหนก็มาจากโบสถ์ สมเด็จมาจากไหนก็มาจากโบสถ์นั่นแหละ พระสังฆราชออกมาจากไหนก็มาจากโบสถ์นั่นแหละ ***โบสถ์เป็นที่เกิดของพระสงฆ์ใช่ไหม!*** ผู้ที่บรรลุเป็นพระอรหันต์มาจากไหนออกมาจากโบสถ์ทั้งนั้นเห็นไหม โบสถ์นี้เป็นที่เกิดของพระสงฆ์ ***โบสถ์เป็นที่เกิดของผู้ที่บรรลุเป็นพระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี พระอรหันต์*** เพราะฉะนั้นโบสถ์จึงสำคัญกว่าอาคารทั้งหลายในวัด ***โบสถ์นี้จึงประเสริฐที่สุด*** เกี่ยวกับจีวร มีการถวายจีวรเข้าพรรษาผ้าบังสุกุล ถวายจีวรปีใหม่ จีวรที่ทอดผ้าป่าสามัคคี จีวรจากการถวายสังฆทาน โยมก็ถวายบ่อยๆใช่ไหม การถวายจีวรที่ประเสริฐที่สุดคืออะไร? คือ "***ผ้ากฐิน***" ผ้ากฐินจึงประเสริฐที่สุด

อันนี้เกี่ยวกับกฐิน เมื่อกี้ยายแป๊ดก็บอกว่ามีลูกๆ หลานๆ ร่วมกันจะทอดกฐินพรุ่งนี้ ก็จะได้ถวายจตุปัจจัย $10,500 กว่า ก็จะเท่าไหร่ก็แล้วแต่ คิดดูก็แล้วกันเราเป็นผู้นำบุญ ผู้ที่เป็นประธานกฐินก็เป็นผู้นำบุญที่มีคนมาร่วมถวายผ้ากฐิน $100 บ้าง $200 บ้าง $300 บ้างก็มี ถวายผ้าจีวรบูชาเอา $20 ก็มี ผู้ที่ร่วมใส่ต้นกฐิน $1 ก็มี $2 ก็มี เราเป็นผู้นำบุญ และผู้ที่จะได้เป็นเจ้าภาพผู้นำบุญนี้ไม่ใช่ว่าปุ๊บปั๊บทำได้เลย ตั้งใจกี่ปีนี้? 2-3 ปี เมื่อสองสามปีได้คิดว่าฉันอยากจะทอดกฐินสักครั้งหนึ่งในชีวิต จะเป็นประธานเจ้าภาพกฐินเป็นผู้นำบุญ คิดเมื่อไรก็เป็นมหาบุญมหากุศล เป็นมหาบุญมหากุศลทุกวัน ถึงแม้ว่าเรายังไม่ได้ถวายตายก่อน ตายไปก่อนหน้า 1เดือน 2 เดือน โยมก็ได้บุญเหมือนกัน เพราะอะไร? เพราะเราคิดถึงเรื่องที่จะเป็นประธานกฐิน อยากจะทำบุญเป็นเจ้าภาพกฐิน คิดเมื่อไรก็เป็นมหาบุญมหากุศล สะสมจตุปัจจัยไปเรื่อยๆ เราประหยัดอย่างอื่นเพื่อจะได้ทำบุญทำทานถวายกฐินนี้จึงเป็นมหาบุญมหากุศลเห็นไหม! 3 ปีได้บุญตั้งแต่ 3 ปีที่คิดมาใช่ไหม! ก็ไม่ใช่ธรรมดาๆ เงินไม่ใช่ว่าเรามีเงินเดือนเป็นพันๆ เป็นหมื่นๆ ไม่ใช่อย่างนั้น ก็ต้องสะสมทีละนิดๆไปเพื่อจะได้ถึงขนาดนี้ไม่ใช่ธรรมดา ทีนี้อยากให้เข้าใจว่า ถ้าทำบุญอย่าไปคิดว่าฉันหมดไป $10,000 แต่ให้คิดว่าฉันได้หมื่นกว่า ไม่ใช่หมื่นกว่ามากกว่านั้น การทำบุญเหมือนกับอะไร? เหมือนกับเราไปหว่านเมล็ดข้าวเมล็ดงากระสอบหนึ่งไปในพื้นดินไร่นาของ

เรา เราก็หว่านไปปลูกไปกระสอบหนึ่ง แล้วจะได้คืนกี่กระสอบ? หลายร้อยกระสอบใช่ไหม? เช่นเดียวกันเราทำบุญไปก็เหมือนกันเราจะได้คืนมาหลายร้อยเท่า หลายพันเท่า เป็นไปได้ไหม? คิดดูก็แล้วกัน ถ้าหากว่าเราทำบุญเราไม่คิดอย่างอื่น ให้คิดถึงข้อนี้ ตายไปขึ้นสวรรค์ก็ได้ ถ้าขึ้นสวรรค์เป็นยังไงบ้าง? วิมานใหญ่โตมโหฬารเพชรนิลจินดาเต็มไปหมด เราถวายแค่หมื่นหนึ่งเราได้หลายหมื่นที่โน่น สวรรค์ไม่ต้องพูดถึงเพราะเราไม่เห็น ถ้าเกิดเป็นมนุษย์ เราจะขอเป็นลูกมหาเศรษฐีผู้ที่มีอำนาจอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ขอไม่ได้ขึ้นอยู่กับบุญของเรา ถ้าเราทำบุญที่ยิ่งใหญ่ บุญกุศลของเรากุศลกรรมของเรา เราสมควรจะไปเกิดที่ไหน? ตายปุ๊บไปเกิดที่ไหนถ้าเป็นมนุษย์พ่อแม่ก็ต้องดีท้องถิ่นก็ดีประเทศก็ต้องดี แม้แต่เราอยู่ในท้องของมารดาเรายังไม่ได้คลอดออกมา พ่อแม่ของเราจะสมควรเป็นใคร เป็นผู้ที่มีบ้านหลายหลัง รถก็หลายคัน เงินทองก็หลายล้าน แล้วสมบัติเหล่านั้นจะเป็นของใคร? ก็เป็นของเราด้วย แต่เรายังไม่ได้เกิดเลยคอยเราอยู่แล้ว **เพราะเหตุไร?** ก็เพราะเราหว่านไว้ที่ได้พูดไปเมื่อตะกี้นี้ เมล็ดข้าวเมล็ดงาเพียงกระสอบหนึ่ง เราต้องได้คืนหลายกระสอบฉันใดฉันนั้น เราทำบุญไปหมื่นหนึ่งนี้คอยเราอยู่ คอยที่จะให้ผลแก่เราหลายพันเท่า อีกข้อหนึ่งก็น่าจะคิดเหมือนกันเช่นว่า เรามีเงินทรัพย์สมบัติมากมายหลายล้านสมมติเอานะ ถ้าปุ๊บปั๊บหัวใจวายตายไปทรัพย์สมบัติเงินทองหลายๆ ล้านจะเป็นอย่างไรบ้าง? **เอาไปได้ไหม? เอาไป**

ไม่ได้! และถ้าลูกเต้าไม่ดีก็ทะเลาะกันฟ้องกันนั่นแหละ คือจะเป็นปัญหาให้เขา เพราะฉะนั้นให้นึกถึงพระพุทธเจ้าของเราเป็นตัวอย่าง พระพุทธเจ้าของเราตอนเป็นพระฤาษีสุเมธาบัณฑิตในสมัยพระพุทธเจ้าทีปังกร ท่านมีอายุ 18 ปี เป็นผู้ใหญ่แล้ว ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการเงินทรัพย์สมบัติก็เลยมามอบคืนให้ว่าตามบัญชีที่บันทึกไว้ว่า อันนี้คือของบิดาของท่านอยู่ในโกดังนั่นแหละเต็มไปหมดเลย และอันนี้คือบัญชีทรัพย์สมบัติเงินทองของปู่ท่าน ส่วนอันโน้นก็คือของปู่ทวด ...ของปู่ทวดเจ็ดชั่วโคตรที่เป็นกองๆ อยู่ ส่วนด้านนี้ก็เป็นทรัพย์สมบัติของมารดาของท่าน และอันนี้ก็คือของพ่อแม่ของมารดา อันนี้ก็เป็นของปู่ย่าตายายของฝ่ายแม่อีก 7 ชั่วโคตร ที่เป็นปู่ทวดย่าทวดทั้งพ่อทั้งแม่ก็มีเต็มไปหมดเลย ท่านก็คิดว่าทำไมปู่ย่าตายายทั้งเจ็ดชั่วโคตรไม่สามารถเอาทรัพย์สมบัติเหล่านี้ไปด้วยและตายไป ..."***แล้วเราจะทำอย่างไรดีทีนี้?***" ***นี่คือผู้มีความคิดดีใช่ไหม!*** ฉันจะไม่ทิ้งไว้ ฉันจะเอาไปให้หมด โดยการทำบุญ จึงเข้าไปในพระราชวังว่าตอนนี้ฉันมีทรัพย์สมบัติมากมาย อยากให้พระมหากษัตริย์ช่วยประกาศ เพราะสมัยก่อนไม่มีหนังสือพิมพ์ต้องตีฆ้องตามท้องถนนป่าวประกาศไปว่าที่นั่นที่นี่มีการบริจาคทาน มีผู้ใจบุญท่านหนึ่งอยากจะบริจาคทรัพย์สมบัติของตนซึ่งมีมากมาย ใครต้องการก็ขอเชิญให้ไปรับเอาได้ ก็มีคนมากมายไปเอากัน ท่านก็บริจาคทรัพย์สมบัติ คือได้ทำบุญทั้ง 7 วัน 7 คืนก็ไม่หมดเพราะมันมากเกินไป จึง

กล่าวว่า "***ฉันก็คอยไม่ไหวแล้วใครต้องการเอาก็เอาไปเถอะ***" แล้วท่านก็เลยออกบวชทิ้งทรัพย์สมบัติทั้งหมดที่มีอยู่ คือทรัพย์สมบัติที่อยู่ในโกดังทั้งหมดก็ให้เป็นทานแล้วออกบวชไป และท่านก็ได้บรรลุฌานไป ชาติภพต่อไปเป็นอย่างไรรู้ไหม? ดูในชาดกก็แล้วกัน เกิดเป็นพระอินทร์บ้าง เกิดเป็นพระพรหมบ้าง เกิดเป็นมหากษัตริย์บ้าง เกิดเป็นมหาเศรษฐีบ้าง ***เห็นไหมที่ท่านทำบุญไป*** ดังที่พูดไปเมื่อตะกี้นี้แหละ เมื่อหว่านพันธุ์พืชไปกระสอบหนึ่ง ได้กี่กระสอบนี่? หลายพันกระสอบใช่ไหม! ได้ผลประโยชน์มากมาย มากกว่าที่ได้ทำบุญไว้ พระพุทธเจ้าของเราชาติสุดท้าย ก็ให้เราคิดดูก็แล้วกัน ไม่มีอะไรขาดเหลือ คือสมบูรณ์ทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ต้องว่าตอนที่มีพระชนม์พรรษาอยู่เลย แม้แต่ตอนดับขันธปรินิพพานไป ก็ให้ดูที่พวกเรากราบพระพุทธรูปก็แล้วกัน วัดนี้ก็เป็นที่อยู่ที่ประทับของท่าน เจดีย์ก็เป็นที่ประทับของพระพุทธเจ้าชาติสุดท้ายของท่านนั้น จะไปไหนมาไหนก็สะดวกสบายใช่ไหม มีทรัพย์สมบัติ มีบริวารมากมาย แม้แต่ตัวแทนพระพุทธรูปก็มีคนถวายเพชรนิลจินดาเต็มไปหมด แม้แต่จีวรก็เป็นจีวรทองนั่นแหละ เพราะอะไร? เพราะท่านทำบุญทำทานไว้ตั้งแต่ชาติปางก่อนจึงให้ผลมากมาย อันนี้ก็ข้อหนึ่งน่าจะจดจำไว้

อีกประการหนึ่งพระพุทธเจ้าก็แสดงไว้ว่า เปรียบเสมือนบ้านหลังหนึ่งไฟกำลังไหม้ เมื่อไฟไหม้บ้านไปทรัพย์สมบัติที่มีมากมายต้องทำอย่างไรนี่? ก็

ต้องรีบเอาทรัพย์สมบัติออกมาเท่าที่จะเอาออกไปได้ แล้วต่อมาไฟก็ไหม้หมดเกลี้ยง พอหมดเกลี้ยงแล้วจะมีอะไรเหลือ? ก็ได้แค่ที่นำออกมาได้นั้นเป็นของเรา ***เช่นเดียวกัน*** ความแก่ก็เป็นไฟชนิดหนึ่ง ความตายก็เป็นไฟชนิดหนึ่ง เราแก่ทุกวันๆ ใช่ไหม ทุกวินาทีเราก็แก่ลงๆ นี่แหละคือไฟที่กำลังไหม้ วันหนึ่งมรณะจะเป็นไฟเผาเราเกลี้ยงโดยไม่มีอะไรเหลือ ถ้าหากว่าเราแก่เกินไปคือไฟของความแก่ก็เผา สุดท้ายคือไฟความตายจะเผาเรา ถึงวันนั้นก็ไม่มีอะไรเหลือ และเราควรได้มีอะไรบ้างก่อนจะตาย ก่อนไฟจะไหม้หมดก็ให้เตรียมตัวไว้คือทำบุญทำทาน รักษาศีลธรรมเจริญภาวนานั้นแหละคือการเอาทรัพย์สมบัติของเราออกมาจากไฟ เราเอาบุญกุศลนี้แหละสร้างไว้สะสมไว้ให้เป็นของของเรา เพราะฉะนั้นการทำบุญนี้ไม่ใช่ว่าจะหมดไป วันนี้เราได้ทำบุญก็เปรียบเสมือนเราฝากไว้ในธนาคารของพระพุทธศาสนา โยมไปฝากเงินไว้ในธนาคารเบิกเมื่อไหร่ก็ได้ แต่เบิกได้เฉพาะชาติเดียวคือชาตินี้ ***ตายไปจะเบิกได้ไหม?*** ตายแล้วธนาคารทางโลกเราไปเบิกไม่ได้ แต่ธนาคารทางธรรมอย่างที่ได้พูดไปเมื่อกี้นี้ เราฝากไว้ชาตินี้มีดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ไปต่อชาติหน้าก็เบิกได้ เช่นถ้าเราไปเกิดเป็นลูกเศรษฐี ทำมาค้าขายก็เจริญ หรือทำธุรกิจก็เจริญก้าวหน้า เพราะอะไร? เพราะเราปลูกฝังไว้แล้วใช่ไหม ดังนั้นน่าจะภูมิใจตัวเองนะว่าเราเป็นชาวพุทธ เราได้เกิดเป็นมนุษย์ เรามีศรัทธา เรามีปัญญาเราใช้ทรัพย์สมบัติของเราอย่างมีประโยชน์ เราก็สำรวมกายวาจา

ของเราให้อยู่ในศีลธรรม มีโอกาสเราก็รักษาศีล 8 ทำวัตรสวดมนต์ เจริญเมตตา เจริญสมถภาวนาวิปัสสนาภาวนานี้แหละ เรารีบเอาสิ่งของของเราที่มีคุณค่าสะสมไว้เป็นของเราที่แท้จริง อย่างอื่นไม่ใช่ของเรา ลูกก็ไม่ใช่ลูกเรา หลานก็ไม่ใช่หลานเรา ถึงเวลาก็ต่างคนต่างไปนั่นแหละ สิ่งที่เราจะเอาไปได้คืออะไร? ก็คือกุศลกรรมที่เราสร้างไว้นั่นแหละ เพราะฉะนั้นสำหรับวันนี้เรื่องกฐินก็ทราบไปแล้ว ***กฐินคืออะไร?*** ก็คือ***มั่นคง*** ทอดได้ภายใน 1 เดือน ได้ผลประโยชน์ถึง 5 เดือนอย่างแน่นอนจึงเรียกว่ากฐิน กรานกฐินก็คือทำอานิสงค์ผลประโยชน์ให้ขยายกว้างออกไปเรียกว่ากรานกฐิน เราได้ผลประโยชน์ 5 ประการโดยไม่ต้องขอ เราทำให้ผู้อื่นสบายใจ เราก็ได้มีความสบายใจไปด้วยเป็นธรรมดา เราทำให้คนอื่นเขาเดือดร้อน เราก็ต้องได้เดือดร้อนใช่ไหม? เราทำให้พระสงฆ์มีผลประโยชน์ 5 ประการเกิดขึ้น ญาติโยมทั้งหลายก็ย่อมได้ผลประโยชน์ 5 ประการนี้เหมือนกันแน่นอน ...และท้ายที่สุดนี้ด้วยอานุภาพที่ท่านทั้งหลายมีเจตนาศรัทธาสติปัญญาได้มา

ร่วมกันทอดกฐินสามัคคี ได้มารักษาศีลธรรม ได้ฟังเทศน์ฟังธรรม และได้เจริญสมถวิปัสสนาภาวนา ก็ขอให้บุญกุศลทั้งหลายเหล่านี้ คุ้มครองรักษาบรรดาญาติโยมทั้งหลายให้ได้มีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง เพื่อให้ได้มีโอกาสบำเพ็ญกุศลเจริญบารมีต่อไปให้หลุดพ้นจากความทุกข์ ขอให้บรรลุมรรคผลนิพานกันในปัจจุบันชาตินี้ด้วยเทอญ......

บทสรุป กฐินขันธกะ ว่าด้วยกฐิน

สมัยนั้นพระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ เชตวัน กรุงสาวัตถี ภิกษุชาวเมืองปาเฐยยกะ 30 รูป ซึ่งเป็นผู้ถือการอยู่ป่า, การเที่ยวบิณฑบาต, นุ่งห่มผ้าบังสุกุล (ผ้าเก็บตกมาปะติปะต่อทำเป็นจีวร) และใช้จีวร 3 ผืนเป็นวัตร เดินทางจะมาเฝ้าพระผู้มีพระภาค เหลือระยะทางอีก 6 โยชน์ (96 กิโมเมตร) ถึงวันเข้าพรรษา ต้องจำใจจำพรรษาอยู่ในเมืองสาเกต มีความระลึกถึงพระบรมศาสดา เมื่อออกพรรษาแล้วฝนยังตกอยู่ แผ่นดินยังชุ่มชื้นด้วยน้ำ เป็นหล่มเลน ได้เดินทางมาเข้าเฝ้าด้วยจีวรที่ชุ่มชื้นด้วยน้ำ เหน็ดเหนื่อย ทรงปรารภเหตุนั้น จึงทรงอนุญาตให้ภิกษุผู้จำพรรษาแล้วกรานกฐินได้.

อานิสงส์ 5 ประการของภิกษุผู้ได้กรานกฐิน

ทรงแสดงอานิสงส์ 5 ของภิกษุผู้ได้กรานกฐิน คือ

1. ไปไหนไม่ต้องบอกลาภิกษุอื่น (ตามความในสิกขาบทที่ 6 อเจลวรรค ปาจิตติยกัณฑ์)
2. ไปไหนไม่ต้องนำไตรจีวรไปครบสำรับ (ตามสิกขาบทที่ 2 จีวรวรรค นิสสัคคิยกัณฑ์)

3. ฉันคณโภชนะ คือ ฉันอาหารรวมกลุ่มกันได้ (ตามสิกขาบทที่ 2 โภชนวรรค ปาจิตติยกัรฑ์)
4. เก็บจีวรไว้ได้ตามต้องการโดยไม่ต้องวิกัป คือทำให้เป็น 2 เจ้าของ (ตามสิกขาบทที่ 1 จีวรวรวค นิสสัคคิยกัณฑ์)
5. ผ้าที่เกิดขึ้นในวัดนั้นเป็นของพวกเธอ (คือพวกเธอมีสิทธิได้รับส่วนแบ่ง ภิกษุเขตอื่นมาก็ไม่มีสิทธิ).

ทรงอนุญาตให้สวดประกาศการกรานกฐิน

ทรงอนุญาตให้สงฆ์สวดประกาศมอบผ้ากฐิน แก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง โดยให้ตั้งญัตติ 1 ครั้ง สวดประกาศขอความเห็นชอบ 1 ครั้ง

ทรงแสดงเรื่องกฐินเป็นอันกรานและไม่เป็นอันกราน

ทรงแสดงว่า กฐินไม่เป็นอันกราน ด้วยเพียงสักว่า ขีดประมาณ,ซักผ้า,กะผ้า,ตัดผ้า,เย็บเนา,เย็บ,ทำลูกดุม,ทำรังดุม,ติดอนุวาด,ดามผ้า,ย้อมผ้าเป็นสีหม่น รวมทั้งไม่เป็นอันกรานด้วยผ้าที่ทำนิมิต(ทำเครื่องหมาย) หรือเลียบเคียงให้เขาถวาย,ผ้ายืมมา,ผ้าเก็บไว้ค้างคืน,ผ้าที่เป็นของต้องสละ(นิสสัคคีย์),ผ้าที่ไม่ทำพินทุ, ผ้ามิได้ทำเป็นไตรจีวร, จีวรนั้นมีขัณฑ์ต่ำกว่า 5

ขันธ์ซึ่งมีมณฑล, ไม่เสร็จในวันนั้น, ไม่ได้ถวายให้แก่ภิกษุรูปหนึ่ง, ภิกษุผู้อยู่นอกสีมาอนุโมทนากฐินนั้น

แล้วทรงแสดงว่า กฐินเป็นอันกรานด้วยผ้าใหม่, ผ้าเทียมใหม่, ผ้าเก่า, ผ้าบังสุกุล, ผ้าตกตามร้านตลาด และข้อที่มีนัยตรงข้ามกับกฐินไม่เป็นอันกราน.

ข้อกำหนดในการเดาะกฐิน (มาติกา 8)

ทรงแสดงมาติกา คือ แม่บท หรือข้อกำหนด ในการเดาะกฐิน รวม 8 ประการ คือ:-

1. เดินทางไปที่อื่นไม่คิดจะกลับมา
2. ทำจีวรเสร็จแล้ว
3. ตั้งใจเลิกเรื่องการทำจีวร
4. จีวรที่กำลังทำอยู่ทำเสียหรือหายเสีย
5. ด้วยได้ยินข่าว คือ เธอจากไปด้วยคิดจะกลับมาอีก แต่ได้ยินข่าวว่าในวัดที่เธออยู่เขาเลิกทำกันแล้ว
6. ด้วยหมดหวัง คือหวังว่าจะได้จีวรแต่ก็ไม่สมหวัง
7. อยู่นอกเขตสีมา คือ คิดจะกลับมาที่วัดนั้น จนหมดสมัยของกฐิน

8. เลิกกฐินพร้อมกับภิกษุทั้งหลาย คือ เมื่อพ้นกำหนด ก็เป็นอันเลิกกฐินร่วมกัน

จากนั้นเป็นคำอธิบายมาติกาทั้ง 8 ในตอนท้ายได้สรุปเกี่ยวด้วยปลิโพธ 2 ประการ คือ

1. อาวาสปลิโพธ ความห่วงใยด้วยวัด (คือตั้งใจจะกลับมาที่วัด)
2. จีวรปลิโพธ ความห่วงใยด้วยจีวร (คือตั้งใจทำจีวรภายกำหนด)

ถ้าหมดปลิโพธ ก็เป็นอันเลิกกฐิน. เมืองปาเฐยยกะ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกแคว้นโกศล คำว่า “ปาเฐยยกะ” เป็นชื่อของพระภัททวัคคีย์เถระทั้งหลาย ซึ่งเป็นพี่น้องร่วมบิดาเดียวกับพระเจ้าโกศล ในบรรดาท่านเหล่านั้นผู้เป็นพี่ใหญ่เป็นพระอนาคามี คนที่เป็นน้องสุดท้องเป็นพระโสดาบัน ไม่มีใครเป็นพระอรหันต์หรือปุถุชน (วิ.อ. 3/306/191) ว่า “**ปาเวยยกะ**” ก็มี

กรานกฐิน เป็นวิธีร่วมกันตัดเย็บจีวรผืนใดผืนหนึ่ง โดยขึ้นไม้กฐิน (ไม้สะดึง) แล้วเอาผ้าที่จะเย็บเป็นจีวรเข้าขึงที่ไม้กฐินเย็บย้อมเสร็จแล้ว ร่วมใจกันยกจีวรให้ภิกษุรูปหนึ่งในนามสงฆ์ ภิกษุที่เหลือร่วมอนุโมทนา เรียกว่า “กรานกฐิน”

ภิกษุที่ได้กรานกฐิน คือ ทรงผ่อนผันวินัยบางอย่างเพื่อความสะดวกในการทำจีวร เป็นระยะเวลา 4 เดือน รวมกับอานิสงส์การจำพรรษา 1 เดือน

เป็น 5 เดือน (อานิสงส์จำพรรษากับอานิสงส์กฐินเหมือนกัน เพียงแต่ถ้าได้กรานกฐินด้วยก็จะเพิ่มเวลาอานิสงส์ออกไปอีก)

ในสิกขาบทที่ 3 โภชนวรรค ปาจิตติยกัณฑ์ อนุญาตให้ฉันปรัมปร (โภชนะทีหลัง)ได้ ในคราวที่ถวายจีวรและคราวที่ทำจีวร แต่เหตุใดจึงไม่มีระบุอยู่ในอานิสงส์ของผู้ได้กรานกฐิน ยังเป็นที่ฉงนอยู่ นักวินัยธรทั้งหลายพึงพิจารณาเองเถิด

อนุวาต คือ ผ้าขอบจีวรทั้งด้านยาวทั้งด้านกว้าง (วิ.อ. 3/345/217)

ทำพินทุ คือ การทำผ้าจีวรที่ได้มาใหม่ให้เสียสี ด้วยสีเขียว **ตม** หรือคล้ำที่จีวร เพื่อทำตะหนิ ตามสิกขาบทที่ 4 สุราปานวรรค

จีวรมีขัณฑ์ 5 คือ จีวรที่ตัดเย็บปรากฏกระทง (ผ้าท่อนหนึ่ง ๆ มีลักษณะเหมือนกระทงนา มีรูปสี่เหลี่ยม) กระทงใหญ่ กระทงเล็ก โดยมีจุดคั่นดุจคันนา ยืนระหว่างกระทงจีวร แบ่งเป็น 5 กระทง (ดู วิ.อ. 3/308/354/197,217).

ผ้าตกตามร้าน คือ ผ้าเก่าที่ตกอยู่ข้างประตูร้านตลาด ซึ่งมีผู้เก็บมาถวาย (วิ.อ.3/309/198)

กฐินเดาะ หมายถึง กฐินเสียหาย ไม่มีอานิสงส์ ใช้ไม่ได้ ภิกษุหมดโอกาสจะได้ประโยชน์จากกฐิน

ปลิโพธ ในทางวินัยหมายถึง ความกังวลที่เป็นเหตุให้กฐินยังไม่เดาะ คือยังรักษาอานิสงส์กฐิน และเขตแห่งจีวรกาลตามกำหนดได้ ถ้าภิกษุหลีกไปโดยคิดว่า “จะไม่กลับมาอีก” จีวรปลิโพธขาดก่อนในขณะที่อยู่ภายในสีมานั้นเอง อาวาสปลิโพธขาดเมื่อก้าวล่วงสีมาไปแล้ว (วิ.อ.3/311/198)

หมวดปกิณกะ

กรรมวาจากฐิน

ธัมมวินัยนั้น จักเป็นศาสดาของพวกเธอทั้งหลาย โดยการล่วงไปแห่งเรา

คำถวายผ้ากฐิน

อิมัง ภันเต, สะปะริวารัง, กะฐินจะจีวะระทุสสัง, สังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, สังโฆ, อิมัง, สะปะริวารัง, กะฐินะทุสสัง ปะฏิคคัณหาตุ, ปะฏิคคะเหต์วา จะ, อิมินา ทุสเสนะ, กะฐินัง, อัตถะระตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ.

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้ากฐินจีวรกับทั้งบริวารนี้ แด่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐินกับทั้งบริวารนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย รับแล้ว จงกรานกฐิน ด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ.

คำอปโลกน์กฐิน

รูปที่ 1

ผ้ากฐินทาน กับทั้งผ้าอนิสังสบริวารทั้งปวงนี้ เป็นของ...... พร้อมด้วย.......ผู้ประกอบด้วยศรัทธาอุตสาหะ พร้อมเพรียงกันนำมาถวายแด่พระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาสในอาวาสนี้

ก็แล ผ้ากฐินทานนี้ เป็นของบริสุทธิ์ดุจเลื่อนลอยมาโดยนภากาศแล้วแลตกลงในที่ประชุมสงฆ์ จะได้จำเพาะเจาะจงลงว่า เป็นของภิกษุรูปใด รูปหนึ่งก็หามิได้ มีพระบรมพุทธานุญาตไว้ว่า ให้พระสงฆ์ทั้งปวงย่อมอนุญาตให้แก่ภิกษุรูปหนึ่ง เพื่อจะทำซึ่งกฐินนัตถารกิจ ตามพระบรมพุทธานุญาต และมีคำพระอรรถกถาจารย์ผู้รู้พระบรมพุทธาธิบายสังวรรณนาไว้ว่า ภิกษุรูปใดประกอบด้วยศีลสุตาธิคุณ มีสติปัญญาสามารถรู้ธรรม 8 ประการ มีบุรพกิจเป็นต้น ภิกษุรูปนั้นจึงสมควรเพื่อจะทำซึ่งกฐินนัตถารกิจ ตามพระบรมพุทธานุญาตได้

บัดนี้ พระสงฆ์ทั้งปวง จะเห็นสมควรแก่ภิกษุรูปใด จงพร้อมกันย่อมอนุญาตให้แก่ภิกษุรูปนั้น เทอญ. (ไม่ต้องสาธุ)

รูปที่ 2

ผ้ากฐินทาน กับทั้งผ้าอานิสังส์บริวารทั้งปวงนี้ ข้าพเจ้าพิจารณาเห็นสมควรแก่.....เป็นผู้มีสติปัญญาสามารถ เพื่อกระทำกฐินนัตถารกิจให้ถูกต้องตามพระบรมพุทธานุญาตได้ ถ้าพระภิกษุรูปใดเห็นไม่สมควร จงทักท้วงขึ้นในท่ามกลางสงฆ์ (หยุดรอครู่หนึ่ง) ถ้าเห็นสมควรแล้วไซร้ จงให้สัททสัญญา สาธุการขึ้นให้พร้อมกัน เทอญ.(สาธุ พร้อมกัน)

แบบกรรมวาจาสวดให้ผ้ากฐิน

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ.

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, อิทัง สังฆัสสะ กะฐินะทุสสัง อุปปันนัง, ยะทิ สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง, สังโฆ อิทัง สังฆัสสะ กะฐินะทุสสัง อายัสมะโต อิตถันนามัสสะ ทะเทยยะ, กะฐินัง อัตถะริตุง, เอสา ญัตติ.

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, อิทัง สังฆัสสะ กะฐินะทุสสัง อุปปันนัง, สังโฆ อิมัง กะฐินะทุสสัง อายัสมะโต อิตถันนามัสสะ เทติ, กะฐินัง อัตถะริตุง, ยัสสายัสมะโต ขะมะติ, อิมัสสะ กะฐินะทุสสัสะ, อายัสมะโต

อิตถันนามัสสะ ทานัง, กะฐินัง อัตถะริตุง, โส ตุณ์หัสสะ, ยัสสะ นักขะมะติ, โส ภาเสยยะ.

ทินนัง อิทัง สังเฆนะ, กะฐินะทุสสัง อายัส์มะโต อิตถันนามัสสะ กะฐินัง อัตถะริตุง, ขะมะติ สังฆัสสะ, ตัส์มา ตุณ์หี, เอวะเมตัง ธาระยามิ.

ท่านเจ้าข้า ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ผ้ากฐินผืนนี้เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์ ถ้าความพรั่งพร้อมของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้ผ้ากฐินผืนนี้แก่ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อกรานกฐิน นี้เป็นญัตติ.

ท่านเจ้าข้า ของสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ผ้ากฐินผืนนี้เกิดขึ้นแล้วแก่สงฆ์ สงฆ์ให้ผ้ากฐินผืนนี้ แก่ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อกรานกฐินการให้ผ้ากฐินผืนนี้ แก่ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อกรานกฐิน ย่อมชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงเป็นผู้นิ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด ผ้ากฐินผืนนี้ สงฆ์ให้แล้วแก่ภิกษุผู้มีชื่อนี้ เพื่อจะกรานกฐินย่อมชอบแก่สงฆ์ เหตุนั้นจึงนิ่งอยู่ ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้.

(คำว่า **อิตถันนามัสสะ** ใช้เปลี่ยนตามชื่อของภิกษุผู้รับกฐิน เช่น **ขันติธัมโม** เปลี่ยนเป็น **ขันติธัมมัสสะ** ถ้าภิกษุนั้นอ่อนกว่าผู้สวด ต้องตัด **อายัส์มะโต** ออกเสีย แล้วเติม**ภิกขุโน** ต่อท้ายคำ **อิตถันนามัสสะ** เช่น **อายัส์มะโต อิตถันนามัสสะ** เปลี่ยนเป็น **อิตถันนามัสสะ ภิกขุโน**)

คำกรานกฐิน

ผ้าสังฆาฏิ อิมายะ สังฆาฏิยา กะฐินัง อัตถะรามิ.

ผ้าอุตตราสงค์ อิมานา อุตตะราสังเฆนะ กะฐินัง อัตถะรามิ.

ผ้าอันตรวาสก อิมานา อันตะระวาสะเกนะ กะฐินัง อัตถะรามิ.

คำอนุโมทนากฐิน

อันภิกษุผู้กรานกฐินนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ประคองอัญชลี กล่าวอย่างนี้ว่า

"อัตถะตัง อาวุโส (ภันเต) สังฆัสสะ กะฐินัง, ธัมมิโก กะฐินัตถาโร, อะนุโมทะถะ.ท่านเจ้าข้า กฐินของสงฆ์กรานแล้ว การกรานกฐินเป็นธรรม ขอท่านทั้งหลาย อนุโมทนาเถิด."

ภิกษุผู้อนุโมทนาเหล่านั้น พึงห่มผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่า ประคองอัญชลีกล่าวอย่างนี้ว่า

"อัตถะตัง ภันเต (อาวุโส) สังฆัสสะ กะฐินัง, ธัมมิโก กะฐินัตถาโร, อะนุโมทามะ. ผู้มีอายุ กฐินของสงฆ์กรานแล้ว การกรานกฐินเป็นธรรม เราทั้งหลาย อนุโมทนา."

อรรถกถา มหาวรรค ภาค ๒ กฐินขันธกะ

เล่ม 7 - พระวินัยปิฎก มหาวรรค เล่ม ๕ ภาค ๒ - หน้าที่ 226

ภิกษุปาไฐยรัฐเดินทางเข้าเฝ้าเป็นต้น

เรื่องภิกษุชาวเมืองปาเฐยยะ

วินิจฉัยในกฐินขันธกะ พึงทราบดังนี้ :-

บทว่า ***ปาเฐยฺยกา*** มีความว่า เป็นชาวจังหวัดปาเฐยยะ.

มีคำอธิบายว่า ทางด้านทิศตะวันตกในแคว้นโกศล มีจังหวัดชื่อ ***ปาเฐยยะ***, ภิกษุเหล่านั้นมีปกติอยู่ในจังหวัดนั้น. คำว่า ***ปาเฐยฺยกา*** นั้น เป็น

ชื่อของพวกพระภัททวัคคิยเถระ ซึ่งเป็นพี่น้องร่วมพระบิดาของพระเจ้าโกศล. ในพระเถระ ๓๐ รูปนั้น รูปที่เป็นใหญ่กว่าทุกๆ รูป เป็นพระอนาคามี, รูปที่ด้อยกว่าทุกๆ รูปเป็นพระโสดาบัน, ที่เป็นพระอรหันต์หรือปุถุชน แม้องค์เดียวก็ไม่มี.

บทว่า ***อารญฺญกา*** มีความว่า มีปกติอยู่ป่า ด้วยอำนาจสมาทานธุดงค์, ไม่ใช่สักว่าอยู่ป่า. ถึงในข้อที่ภิกษุเหล่านั้นเป็นผู้ถือบิณฑบาตเป็นต้น ก็มีนัยเหมือนกัน.

อันที่จริง คำว่า มีปกติอยู่ป่า นี้ ท่านกล่าวด้วยอำนาจธุดงค์ที่เป็นประธาน แต่ภิกษุเหล่านี้ สมาทานธุดงค์ทั้ง ๑๓ ทีเดียว.

บทว่า ***อุทกสงฺคเห*** มีความว่า เมื่อภูมิภาคถูกน้ำท่วม คือขังแช่แล้ว.

อธิบายว่า ทั้งที่ดอนทั้งที่ลุ่ม เป็นที่มีน้ำเป็นอันเดียวกัน.

บทว่า ***อุทกจิกฺขลฺเล*** มีความว่า ในที่ซึ่งเธอทั้งหลายเหยียบแล้วเหยียบแล้ว น้ำโคลนย่อมกระฉูดขึ้นถึงตะโพก, ทางลื่นเช่นนี้.

บทว่า ***โอกปุณฺเณหิ*** มีความว่า ชุ่มโชกด้วยน้ำ.

ได้ยินว่า จีวรของพวกเธอ มีเนื้อแน่น, น้ำซึ่งตกที่จีวรเหล่านั้น จึงไม่ไหลไปเพราะเป็นผ้าเนื้อแน่น, ย่อมติดค้างอยู่เหมือนห่อผูกไว้ เพราะฉะนั้นท่านจึงกล่าวว่า มีจีวรชุ่มโชกด้วยน้ำ. ปาฐะว่า ***โอฆปุณฺเณหิ*** ก็มี.

วินิจฉัยในคำว่า ***อวิวทมานา วสฺสํ วสิมฺหา*** นี้ พึงทราบดังนี้ :-

ภิกษุเหล่านั้นอยู่ไม่ผาสุก เพราะไม่มีความสำราญด้วยเสนาสนะในฐานที่ตนเป็นอาคันตุกะ และเพราะเป็นผู้กระวนกระวายในใจ ด้วยไม่ได้เฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า เพราะฉะนั้น พวกเธอจึงไม่ทูลว่า พวกข้าพระองค์ไม่วิวาทกัน จำพรรษาเป็นผาสุก.

ข้อว่า ***ธมฺมึ กถํ กตฺวา*** มีความว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสสอนอนมตัคคิยกถาแก่ภิกษุเหล่านั้น. เธอทั้งหมดเทียว ได้บรรลุพระอรหัตในเวลาจบกถา แล้วได้เหาะไปในอากาศ จากที่ซึ่งตนนั่งทีเดียว.

พระธรรมสังคาหกาจารย์ทั้งหลายหมายเอาอนมตัคคิยกถานั้นกล่าวว่า ***ธมฺมึ กถํ กตฺวา*** ภายหลัง พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงดำริว่า ถ้าการกรานกฐิน จักได้เป็นการที่เราได้บัญญัติแล้วไซร้ ภิกษุเหล่านั้นจะเก็บจีวรไว้ผืนหนึ่งแล้วมากับอันตรวาสกและอุตราสงค์จะไม่ต้องลำบากอย่างนั้น ; ก็ธรรมดาการกรานกฐินนี้ อันพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ ทรงบัญญัติแล้วดังนี้. มีพระประสงค์จะทรงอนุญาตการกรานกฐิน จึงตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมา, ก็แล ครั้นตรัสเรียกมาแล้ว จึงตรัสคำว่า ***อนุชานามิ ภิกฺขเว*** เป็นอาทิ.

ว่าด้วยอานิสงส์ ๕

วินิจฉัยในคำนั้น พึงทราบดังนี้ :-

ในคำว่า ***อตฺถตกฐินานํ โว*** นี้ ***โว*** อักษร สักว่านิบาต. ความว่า ผู้กรานกฐินแล้ว.

จริงอยู่ เมื่อเป็นอย่างนั้น คำว่า ***โส เนสํ ภวิสฺสติ*** ข้างหน้า จึงจะสมกัน.

อีกอย่างหนึ่ง บทว่า ***โว*** นี้ เป็นฉัฏฐีวิภัตตินั่นเอง. ส่วนในคำว่า ***โส เนสํ*** นี้ มีความว่า จีวรที่เกิดขึ้นนั้น จักเป็นของภิกษุทั้งหลาย ผู้กรานกฐินแล้วเทียว.

บรรดาอานิสงส์ ๕ นั้น ข้อว่า ***อนามนฺตจาโร*** มีความว่า กฐินอันสงฆ์ยังไม่รื้อ[5-] เพียงใด, การเที่ยวไปไม่บอกลา จักควรเพียงนั้น คือจักไม่เป็นอาบัติเพราะจาริตตสิกขาบท.

ข้อว่า ***อสมาทานจาโร*** ได้แก่ เที่ยวไปไม่ต้องเอาไตรจีวรไปด้วย.

ความว่า การอยู่ปราศจากจีวร จักควร.

ข้อว่า ***คณโภชนํ*** มีความว่า แม้การฉันคณโภชน์ จักควร.

---

[5] **อุพฺภต** แปลตามพากย์เขมรว่า เดาะ.

ข้อว่า ***ยาวทตฺถจีวรํ*** มีความว่า ต้องการด้วยจีวรเท่าใด, จีวรเท่านั้น ไม่ต้องอธิษฐาน ไม่ต้องวิกัป จักควร.

ข้อว่า ***โย จ ตตฺถ จีวรุปฺปาโท*** มีความว่า จะเป็นจีวรของภิกษุสามเณรผู้มรณภาพในสีมาที่ได้กรานกฐินแล้วนั้น หรือจีวรที่ทายกถวายเฉพาะสงฆ์ หรือจีวรที่จ่ายมาด้วยค่ากัลปนาของสงฆ์ ซึ่งเกิดขึ้นในสีมานั้น ก็ตามที, จีวรใดเป็นของสงฆ์เกิดขึ้นด้วยอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง, จีวรนั้น จักเป็นของพวกเธอ.

ว่าด้วยผู้ได้กรานกฐิน

วินิจฉัยในคำว่า ***เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว กฐินํ อตฺถริตพฺพํ*** นี้ พึงทราบดังนี้ :-

ในมหาปัจจรีแก้ว่า ถามว่า ใครได้กรานกฐิน ใครไม่ได้?

ตอบว่า ว่าด้วยอำนาจแห่งจำนวนก่อน. ภิกษุ ๕ รูปเป็นอย่างต่ำย่อมได้กราน, อย่างสูงแม้แสนก็ได้. หย่อน ๕ รูป ไม่ได้.

ว่าด้วยอำนาจภิกษุผู้จำพรรษา. ภิกษุผู้จำพรรษาในปุริมพรรษาปวารณาในวันปฐมปวารณาแล้ว ย่อมได้, ภิกษุผู้มีพรรษาขาดหรือจำพรรษาในปัจฉิมพรรษา ย่อมไม่ได้. แม้ภิกษุที่จำพรรษาในวัดอื่นก็ไม่ได้. และภิกษุทั้งปวงผู้จำพรรษาหลัง เป็นคณปูรกะของภิกษุผู้จำพรรษาต้นก็ได้, แต่พวกเธอไม่ได้อานิสงส์ ; อานิสงส์ย่อมสำเร็จแก่พวกภิกษุนอกนี้เท่านั้น.

ถ้าภิกษุผู้จำพรรษาต้นมี ๔ รูปหรือ ๓ รูปหรือ ๒ รูปหรือรูปเดียว, พึงนิมนต์ภิกษุผู้จำพรรษาหลังมาเพิ่มให้ครบคณะแล้ว กรานกฐินเถิด. ถ้าภิกษุผู้จำพรรษาต้นมี ๔ รูป, มีสามเณรอายุครบอยู่รูปหนึ่ง, หากสามเณรนั้นอุปสมบทในพรรษาหลัง, เธอเป็นคณปูรกะได้ ทั้งได้อานิสงส์ด้วย.

แม้ในข้อว่า มีภิกษุ ๓ สามเณร ๒, มีภิกษุ ๒ สามเณร ๓, มีภิกษุรูปเดียว สามเณร ๔ นี้ ก็มีนัยอย่างนี้แล. ถ้าภิกษุผู้จำพรรษาต้น ไม่เข้าใจในการกรานกฐิน, พึงหาพระเถระผู้กล่าวคัมภีร์ขันธกะ ซึ่งเข้าใจในการกรานกฐิน นิมนต์มา : ท่านสอนให้สวดกรรมวาจา ให้กรานกฐิน แล้วรับทานแล้วจักไป. ส่วนอานิสงส์ย่อมสำเร็จแก่ภิกษุนอกนี้เท่านั้น.

ว่าด้วยผู้ถวายกฐิน

กฐิน ใครถวาย จึงใช้ได้?

บุคคลผู้ใดผู้หนึ่งจะเป็นเทวดาหรือมนุษย์หรือสหธรรมิกทั้ง ๕ คนใดคนหนึ่งถวายก็ใช้ได้.

ธรรมเนียมของผู้ถวายกฐิน มีอยู่ ; ถ้าเขาไม่รู้ธรรมเนียมนั้น.

จึงถามว่า กฐินควรถวายอย่างไร เจ้าข้า ภิกษุพึงบอกเขาอย่างนี้ว่า ควรถวายผ้าพอทำไตรจีวรผืนใดผืนหนึ่งได้ ในเวลากลางวันว่า พวกข้าพเจ้าถวายผ้ากฐินจีวร, ควรถวายเข็มเท่านี้เล่มด้ายเท่านี้ น้ำย้อมเท่านี้ เพื่อทำจีวร

นั้นและถวายยาคูและภัตแก่พวกภิกษุเท่านี้รูปผู้ช่วยทำ. ฝ่ายภิกษุผู้จะกรานกฐินพึงกรานกฐินซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมโดยชอบ. เมื่อจะกราน ต้องรู้จักธรรมเนียม.

จริงอยู่ แม้ผ้าที่เปื้อนน้ำข้าว โดยสืบเนื่องมาแต่เรื่องช่างหูกทีเดียว ก็ใช้ไม่ได้, แม้ผ้าเก่าก็ใช้ไม่ได้ ; เพราะฉะนั้น ได้ผ้าสำหรับกรานกฐินแล้ว ต้องซักให้สะอาด ตระเตรียมเครื่องมือสำหรับทำจีวรมีเข็มเป็นต้นไว้แล้ว พร้อมด้วยภิกษุทั้งหลาย ช่วยกันเย็บย้อมจีวรที่เย็บเสร็จ ให้กัปปพินทุแล้ว กรานกฐินในวันนั้นทีเดียว. ถ้ากฐินนั้นยังไม่ทันได้กราน, ผู้อื่นนำผ้ากฐินมา ; และถวายผ้าอานิสงส์กฐินอื่นๆ เป็นอันมาก, ผู้ใดถวายอานิสงส์มาก, พึงกรานด้วยผ้ากฐินของผู้นั้นเถิด. แต่ต้องชี้แจงให้ทายกอีกฝ่ายหนึ่งยินยอม.

ว่าด้วยผู้ควรกราน

ก็กฐิน ใครควรกราน?

สงฆ์ให้จีวรกฐินแก่ภิกษุใด, ภิกษุนั้นควรกราน.

ก็สงฆ์ควรให้ใครเล่า?

ภิกษุใดมีจีวรเก่า ควรให้แก่ภิกษุนั้น. ถ้าภิกษุมีจีวรเก่าหลายรูปพึงให้แก่ผู้เฒ่า. ในหมู่ผู้เฒ่าเล่า ภิกษุใดเป็นมหาบุรุษสามารถทำจีวรเสร็จทันกรานในวันนั้น, ควรให้แก่ภิกษุนั้น ถ้าผู้เฒ่าไม่สามารถ ; ภิกษุผู้อ่อนกว่า

สามารถ พึงให้แก่เธอ. แต่สงฆ์ควรทำความสงเคราะห์แก่พระมหาเถระ, เพราะฉะนั้น สงฆ์พึงเรียนท่านว่า ขอท่านจงรับเถิด, พวกข้าพเจ้าจักช่วยทำถวาย. ในไตรจีวรผืนใดคร่ำคร่า, ควรให้เพื่อประโยชน์แก่ผืนนั้น. ตามปกติพระมหาเถระครองจีวรสองชั้น พึงให้เพื่อพอทำได้สองชั้น. ถ้าแม้ท่านครองจีวรชั้นเดียวแต่เนื้อแน่น, แต่ผ้ากฐินเนื้อบาง พึงให้ให้พอสองชั้นทีเดียว เพื่อจะได้เหมาะสมทรง. ถึงแม้ท่านพูดอยู่ว่า เมื่อไม่ได้เราก็จะครองชั้นเดียว ก็ควรให้สองชั้น, แต่ถ้าภิกษุใดเป็นผู้มีปกติโลภ ไม่ควรให้แก่ภิกษุนั้น.

ท่านผู้รับนั้นเล่า ก็ไม่ควรรับด้วยคิดว่า เรากรานกฐินแล้ว ภายหลังจักเลาะออกทำเป็นจีวรสองผืน.

ว่าด้วยกฐินวัตร

ก็แล เพื่อจะแสดงวิธีที่จะพึงให้แก่ภิกษุที่สงฆ์จะให้ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงปรารถนาว่า ภิกษุทั้งหลาย ก็แล กฐินอันภิกษุพึงกรานอย่างนี้ ดังนี้แล้ว จึงตรัสกรรมวาจาสำหรับให้ก่อน มีคำว่า ***สุณาตุ เม ภนฺเต*** เป็นต้น.

ก็เมื่อกฐินอันสงฆ์ให้อย่างนี้แล้ว หากผ้ากฐินนั้นเป็นของมีบริกรรมเสร็จสรรพแล้ว อย่างนั้นนั่นเป็นการดี. หากมีบริกรรมยังไม่สำเร็จ แม้ภิกษุรูปหนึ่งจะไม่ช่วยทำด้วยถือตัวว่า เราเป็นเถระ หรือว่า เราเป็นพหุสสุตะ ดังนี้

ไม่ได้ การซักเย็บและย้อม ภิกษุทั้งหมดต้องประชุมช่วยกันให้สำเร็จ ก็ข้อนี้ชื่อกฐินวัตรที่พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญ.

จริงอยู่ พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงพระนามว่าปทุมุตตระ ก็ได้ทรงทำกฐินวัตรมาแล้ว ในอดีตกาล. ได้ยินว่า พระอัครสาวกของพระองค์ชื่อสุชาตเถระ ได้รับกฐิน. พระศาสดาได้ทรงนั่งทำกฐินวัตรนั้น พร้อมด้วยภิกษุหกล้านแปดแสนรูป.

วิธีกราน

อันภิกษุผู้กราน พึงถือเอาผ้ากฐินที่ทำเสร็จสรรพแล้วกรานกฐินตามวิธีท่านกล่าวไว้ในคัมภีร์บริวาร[๑] มีคำเป็นต้นว่า ถ้าประสงค์จะกรานกฐินด้วยสังฆาฏิ พึงถอนสังฆาฏิเก่า อธิษฐานสังฆาฏิใหม่ พึงลั่นวาจาว่า ข้าพเจ้ากรานกฐิน ด้วยสังฆาฏินี้ ก็แล ครั้นกรานแล้ว พึงให้ภิกษุทั้งหลายอนุโมทนา ตามวิธีที่ท่านกล่าวไว้ในคัมภีร์บริวาร[๒] มีคำเป็นอาทิอย่างนี้แลว่า ภิกษุผู้กรานกฐินนั้น พึงเข้าไปหาสงฆ์กระทำผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่าข้างหนึ่ง ประณมมือกล่าวอย่างนี้ว่า ***อตฺถตํ ภนฺเต สงฺฆสฺส กฐินํ ธมฺมิโก กฐินตฺถาโร อนุโมทถ*** ท่านเจ้าข้า กฐินของสงฆ์กรานแล้ว การกรานกฐินเป็นธรรม ขอท่านทั้งหลายอนุโมทนาเถิด, ภิกษุผู้อนุโมทนาเหล่านี้ พึงทำผ้าอุตราสงค์เฉวียงบ่าข้างหนึ่ง ประณมมือกล่าวอย่างนี้ว่า ผู้มีอายุกฐินของสงฆ์กรานแล้ว

การกรานกฐินเป็นธรรม เราอนุโมทนา ; ฝ่ายพวกภิกษุนอกนี้ พึงอนุโมทนา กฐินเป็นภิกษุทุกๆ รูปกรานแล้ว ด้วยประการอย่างนี้.

แท้จริง ในคัมภีร์บริวาร[๓] ท่านกล่าวว่า กฐินเป็นอันบุคคลสองฝ่าย คือ ผู้กรานหนึ่ง ผู้อนุโมทนาหนึ่ง กรานแล้ว. ทั้งได้กล่าวไว้อีกว่า สงฆ์หาได้กรานกฐินไม่ คณะหาได้กรานกฐินไม่ บุคคลกรานกฐิน ; แต่พระสงฆ์อนุโมทนา เพราะคณะอนุโมทนา เพราะบุคคลกราน กฐินได้ชื่อว่า สงฆ์ได้กราน คณะได้กราน บุคคลได้กราน.

ก็เมื่อกฐินกรานแล้วอย่างนั้น ถ้าแล พวกทายกถวายอานิสงส์ที่นำมาพร้อมกับกฐินจีวรว่า ภิกษุรูปใดได้รับผ้ากฐินของพวกข้าพเจ้า พวกข้าพเจ้าถวายแก่ภิกษุรูปนั้น ดังนี้ ภิกษุสงฆ์ไม่เป็นใหญ่. ถ้าเขาไม่ทันได้สั่งเสียไว้ถวายแล้วก็ไป ภิกษุสงฆ์เป็นใหญ่ ; เพราะเหตุนั้น ถ้าแม้จีวรที่เหลือทั้งหลายของภิกษุผู้กรานเป็นของชำรุด สงฆ์พึงอปโลกน์ให้ผ้าเพื่อประโยชน์แก่จีวรแม้เหล่านั้น. ส่วนกรรมวาจาคงใช้ได้ครั้งเดียวเท่านั้น. ผ้าอานิสงส์กฐินที่ยังเหลือ พึงแจกกันโดยลำดับแห่งผ้าจำนำพรรษา. เพราะไม่มีลำดับ พึงแจกตั้งแต่เถรอาสน์ลงมา. ครุภัณฑ์ไม่ควรแจก. แต่ถ้าในสีมาเดียวมีหลายวิหารต้องให้ภิกษุทั้งปวงประชุมกรานกฐินในที่เดียวกัน ; จะกรานกันเป็นแผนกๆ ไม่ควร.

อนัตถตาการและอัตถตาการ

ก็บัดนี้ เพื่อจะแสดงวิธีที่กฐินจะเป็นอันกราน และไม่เป็นอันกรานโดยพิสดาร พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย ก็แลกฐินเป็นอันกรานแล้วด้วยอย่างนี้ ไม่เป็นอันกรานแล้วด้วยอย่างนี้ เมื่อจะทรงแสดงอกรณียกิจ มหาภูมิกะและอนัตถตลักขณะก่อน จึงทรงแสดงอาการ ๒๔ มีคำว่า ***อุลฺลิขิตมตฺเตน*** เป็นต้น.

ต่อจากนั้นไป เมื่อจะทรงแสดงอัตถตลักขณะ จึงทรงแสดงอาการ ๑๗ มีคำว่า ***อหเตน อตฺถตํ*** เป็นอาทิ. จริงอยู่ แม้ในคัมภีร์บริวาร ท่านก็ได้กล่าวลักษณะอย่างนี้เหมือนกันว่า กฐินไม่เป็นอันกรานด้วยอาการ ๒๔ กฐินเป็นอันกรานด้วยอาการ ๑๗.

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า ***อุลฺลิขิตมตฺเตน*** ได้แก่ ด้วยสักว่ากะประมาณด้านยาวและด้านกว้าง. จริงอยู่ เมื่อจะกะประมาณ ย่อมใช้เล็บเป็นต้นกรีดแสดงที่กำหนดตัดอันนั้น หรือที่หน้าผากเป็นต้นเพื่อจำประเทศนั้นๆ เพราะเหตุนั้น การกะประมาณนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า สักว่ายกขึ้นจด.

บทว่า ***โธวนมตฺเตน*** คือ ด้วยสักว่าซักผ้ากฐิน.

บทว่า ***จีวรวิจารณมตฺเตน*** คือ ด้วยสักว่ากะอย่างนี้ว่า จงเป็นจีวร ๕ ขัณฑ์ หรือว่าจงเป็นจีวร ๗ ขัณฑ์ หรือว่าจงเป็นจีวร ๙ ขัณฑ์ หรือว่าจงเป็นจีวร ๑๑ ขัณฑ์.

บทว่า ***เฉทนมตฺเตน*** คือ ด้วยสักว่าตัดผ้าตามที่กะไว้แล้ว.

บทว่า ***พนฺธนมตฺเตน*** คือ ด้วยสักว่าเนาด้วยด้ายเนา.

บทว่า ***โอวฏฺฏิยกรณมตฺเตน*** คือ ด้วยสักว่าเย็บตามยาวตามแนวด้ายที่เนา.

บทว่า ***กณฺฑูสกรณมตฺเตน*** คือ ด้วยสักว่าติดห่วงผ้า.

บทว่า ***ทฬฺหีกมฺมกรณมตฺเตน*** คือ ด้วยสักว่าเย็บผ้าดามสองผืนติดปะกันเข้า.

อีกอย่างหนึ่ง มีความว่า ด้วยสักว่าเย็บผ้ากฐิน ทำให้เป็นผ้าดามท้องแห่งผ้าดามผืนแรกที่เชื่อมติดไว้แล้ว ดังนี้บ้าง.

ในมหาปัจจรีกล่าวว่า ด้วยติดผ้ารองจีวรปกติ. ส่วนในกุรุนทีกล่าวว่า ด้วยสักว่าเชื่อมผ้าดามท้องเข้า เพื่อทำจีวรที่เย็บไว้ชั้นเดียวตามปกติให้เป็นสองชั้น.

บทว่า ***อนุวาตกรณมตฺเตน*** คือ ด้วยสักว่าติดอนุวาตด้านยาว.

บทว่า ***ปริภณฺฑกรณมตฺเตน*** คือ ด้วยสักว่าติดอนุวาตด้านกว้าง.

บทว่า ***โอวฏฺเฏยฺยกรณมตฺเตน*** คือ ด้วยสักว่าเพิ่มผ้าดามเข้า.

อีกอย่างหนึ่ง ด้วยสักว่าถือเอาผ้าจากจีวรกฐิน ติดเข้าที่ผ้าจีวรกฐินผืนอื่น.

บทว่า ***กมฺพลมทฺทนมตฺเตน*** คือ ด้วยจีวรที่ใส่ลงในน้ำย้อมเพียงครั้งเดียว มีสีดังงาช้าง หรือมีสีดังใบไม้เหลือง. แต่ถ้าแม้ย้อมครั้งเดียวหรือสองครั้งก็ได้สี ใช้ได้.

บทว่า ***นิมิตฺตกเตน*** คือ ด้วยผ้าที่ภิกษุทำนิมิตอย่างนี้ว่า เราจักกรานกฐินด้วยผ้านี้. จริงอยู่ ในคัมภีร์บริวารท่านกล่าวไว้เพียงเท่านี้ แต่ในอรรถกถาทั้งหลายกล่าวว่า ด้วยผ้าที่ภิกษุทำนิมิตได้มาอย่างนี้ว่า ผ้านี้ดี อาจกรานกฐินด้วยผ้านี้ได้.

บทว่า ***ปริกถากเตน*** คือ ด้วยผ้าที่ภิกษุให้เกิดขึ้นด้วยพูดเลียบเคียงอย่างนี้ว่า การถวายผ้ากฐิน สมควรอยู่ ทายกเจ้าของกฐินย่อมได้บุญมาก ขึ้นชื่อว่าผ้ากฐิน เป็นของบริสุทธิ์จริงๆ จึงจะสมควร แม้มารดาของตน ก็ไม่ควรออกปากขอ ต้องเป็นดังผ้าที่ลอยมาจากอากาศนั่นแล จึงจะเหมาะ.

บทว่า ***กุกฺกุกเตน*** คือ ด้วยผ้าที่ยืมมา.

ในบทว่า ***สนฺนิธิกเตน*** นี้ สันนิธิมี ๒ อย่าง คือกรณสันนิธิ ๑ นิจยสันนิธิ ๑. ในสันนิธิ ๒ อย่างนั้น การเก็บไว้ทำ ไม่ทำเสียให้เสร็จในวันนั้นทีเดียว ชื่อกรณสันนิธิ. สงฆ์ได้ผ้ากฐินในวันนี้ แต่ถวายในวันรุ่งขึ้น นี้ชื่อนิจยสันนิธิ.

บทว่า ***นิสฺสคฺคิเยน*** คือ ด้วยผ้าที่ข้ามราตรี.

แม้ในคัมภีร์บริวาร ท่านก็กล่าวว่า ผ้าที่ภิกษุกำลังทำอยู่ อรุณขึ้นมาชื่อผ้านิสสัคคีย์.

บทว่า ***อกปฺปกเตน*** คือ ด้วยผ้าที่ไม่ได้ทำกัปปพินทุ.

ในข้อว่า ***อญฺญตฺร สงฺฆาฏิยา*** เป็นต้น มีความว่า กฐินที่กรานด้วยผ้าลาดเป็นต้น ซึ่งเป็นผ้าอื่น นอกจากผ้าสังฆาฏิ ผ้าอุตราสงค์และผ้าอันตรวาสก ไม่เป็นอันกราน.

ข้อว่า ***อญฺญตฺร ปญฺจเกน วา อติเรกปญฺจเกน วา*** มีความว่า กฐินที่กรานด้วยผ้าที่ทำเป็น ๕ ขัณฑ์ หรือเกินกว่า ๕ ขัณฑ์ แสดงมหามณฑลและอัฑฒมณฑลเท่านั้น จึงใช้ได้. ด้วยว่า เมื่อทำอย่างนั้น จีวรเป็นอันทำได้มณฑล เว้นจีวรนั้นเสีย กฐินที่กรานด้วยผ้าอื่นที่ไม่ได้ตัด หรือด้วยผ้าที่มีขัณฑ์ ๒ มีขัณฑ์ ๓ มีขัณฑ์ ๔ ใช้ไม่ได้.

ข้อว่า ***อญฺญตฺร ปุคฺคลสฺส อตฺถารา*** มีความว่า กฐิน ไม่เป็นอันกราน ด้วยการกรานของสงฆ์ หรือของคณะอื่น เพราะเว้นการกรานของบุคคลเสีย.

ข้อว่า ***นิสฺสีมฏฺโฐ อนุโมทติ*** มีความว่า ภิกษุผู้อยู่ภายนอกอุปจารสีมาอนุโมทนา.

บทว่า ***อหเตน*** คือ ด้วยผ้าที่ยังไม่ได้ใช้.

บทว่า ***อหตกปฺเปน*** คือ ด้วยผ้าเทียมใหม่ คือที่ซักแล้วครั้งเดียวหรือ ๒ ครั้ง.

บทว่า ***ปิโลติกาย*** คือ ด้วยผ้าเก่า.

บทว่า ***ปํสุกูเลน*** คือ ด้วยผ้าบังสุกุลที่เกิดในเขต ๒๓.

ในกุรุนทีและมหาปัจจรี แก้ว่า ได้แก่ ด้วยจีวรที่ภิกษุผู้ถือบังสุกุลทำด้วยผ้าที่ตนเที่ยวขอได้มา.

บทว่า ***อาปณิเกน*** มีความว่า ทายกเก็บผ้าเก่าที่ตกตามประตูร้านตลาดถวายเพื่อประโยชน์แก่กฐิน กฐินที่กรานแล้วแม้ด้วยผ้านั้นย่อมใช้ได้.

บทที่เหลือพึงทราบโดยความแผกจากที่กล่าวแล้ว. แต่ในที่นี้ในอรรถกถามากหลายได้กล่าวคำเป็นต้นว่า ธรรมเท่าไรย่อมเกิดพร้อมกับการกรานกฐิน คำนั้นทั้งหมด พระธรรมสังคาหกาจารย์ทั้งหลายได้ยกขึ้นสู่บาลีในคัมภีร์บริวารไว้แล้วแล เพราะฉะนั้น พึงทราบตามนัยที่มาแล้วในคัมภีร์บริวารนั้นเถิด. เพราะว่าข้อความไรๆ แห่งการกรานกฐินจะเสียหายไป เพราะไม่กล่าวคำนั้นไว้ในที่นี้ก็หามิได้.

ว่าด้วยการรื้อกฐิน[6]

พระผู้มีพระภาคเจ้า ครั้นทรงแสดงการกรานกฐินอย่างนี้แล้ว บัดนี้จะทรงแสดงการรื้อจึงตรัสคำว่า ***กถญฺจ ภิกฺขเว อุพฺภตํ โหติ กฐินํ*** เป็นต้น แปลว่า ภิกษุทั้งหลาย ก็กฐินจะเป็นอันรื้ออย่างไร?

วินิจฉัยในคำนั้น พึงทราบดังนี้ :-

มาติกา นั้นได้แก่ หัวข้อ. อธิบายว่า แม่บท.

จริงอยู่ หัวข้อ ๘ นั้น ยังการรื้อกฐินให้เกิด.

ในมาติกาเหล่านั้น ที่ชื่อว่า ปักกมนันติกา เพราะมีความหลีกไปเป็นที่สุด. ถึงมาติกาที่เหลือ ก็พึงทราบอย่างนี้.

บทว่า ***น ปจฺจเสฺสํ*** มีความว่า เราจักไม่มาอีก.

ก็ในการรื้อกฐินมีการหลีกไปเป็นที่สุดนี้ จีวรปลิโพธขาดก่อน อาวาสปลิโพธขาดทีหลัง. จริงอยู่ เมื่อภิกษุหลีกไปเสียอย่างนั้น จีวรปลิโพธย่อมขาดในภายในสีมาทีเดียว, อาวาสปลิโพธิ ขาดในเมื่อล่วงสีมาไป.

อันที่จริง ถึงในคัมภีร์บริวาร ท่านก็กล่าวว่า :-

การรื้อกฐิน มีการหลีกไปเป็นที่สุด

6 กฐินุทฺธาร การเดาะกฐิน ก็ว่า

พระสุคตเจ้าผู้เป็นเผ่าพระอาทิตย์ตรัสไว้แล้ว,
เมื่อภิกษุหลีกไปด้วยคิดว่า เราจักทิ้งอาวาส
นี้เสียละ ดังนี้ จีวรปลิโพธขาดก่อน อาวาส
ปลิโพธขาดทีหลัง.

สองบทว่า ***จีวรํ อาทาย*** มีความว่า ถือเอาจีวรที่ยังไม่ทำ (หลีกไป)

บทว่า ***พหิสีมาคตสฺส*** มีความว่า ไปสู่วัดอื่นที่ใกล้เคียง.

สองบทว่า ***เอวํ โหติ*** มีความว่า ความรำพึงอย่างนั้นย่อมมีเพราะได้เห็นเสนาสนะที่ผาสุก หรือสหายสมบัติในวัดนั้น.

ส่วนการรื้อกฐินมีความเสร็จเป็นที่สุดนี้ อาวาสปลิโพธขาดก่อน.

จริงอยู่ อาวาสปลิโพธนั้น ย่อมขาด ในเมื่อสักว่าเกิดความคิดในจิตขึ้นว่า เราจักไม่กลับมาละ เท่านั้น.

อันที่จริง ถึงในคัมภีร์บริวาร ท่านก็กล่าวว่า :-

การรื้อกฐินมีความเสร็จเป็นที่สุด
พระสุคตเจ้าผู้เป็นเผ่าพระอาทิตย์ตรัสไว้แล้ว.
เมื่อภิกษุหลีกไปด้วยคิดว่า เราจักทิ้งอาวาส
นี้เสียละ ดังนี้ อาวาสปลิโพธขาดก่อน
จีวรปลิโพธขาดต่อเมื่อจีวรเสร็จแล้ว.

แม้ในการแจกมาติกาที่เหลือ พึงทราบเนื้อความโดยนัยนี้ แต่ในมาติกาที่เหลือมีแปลกกันดังนี้ :-

ในการรื้อกฐินมีความตกลงใจเป็นที่สุด ปลิโพธิทั้งสองย่อมขาดพร้อมกัน ในเมื่อมาตรว่าความคิดเกิดขึ้นว่า เราจักไม่ให้ทำจีวรนี้ละ เราจักไม่กลับมาละ ดังนี้ทีเดียว.

แท้จริง (ในคัมภีร์บริวาร) ท่านก็กล่าวไว้ว่า :-

การรื้อกฐินมีความตกลงใจเป็นที่สุด
พระสุคตเจ้าผู้เป็นเผ่าพระอาทิตย์ตรัสไว้แล้ว,
เมื่อภิกษุหลีกไปด้วย คิดว่า เราจักทิ้งอาวาส
นี้เสียละ ดังนี้ ปลิโพธทั้งสองขาดไม่ก่อน
ไม่หลังกัน.

ความขาดปลิโพธในการรื้อกฐินทั้งปวง พึงทราบโดยนัยอย่างนี้ :-

ก็แล ความขาดปลิโพธินั้น บัณฑิตอาจทราบได้ตามนัยที่กล่าวนี้และตามที่มีมาในคัมภีร์บริวาร, เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงไม่กล่าวโดยพิสดาร. ส่วนความสังเขปในกฐินุทธาร ๕ มี นาสนฺติกา เป็นต้นนี้ ดังนี้ :-

ในการรื้อกฐินที่มีความเสียเป็นที่สุด อาวาสปลิโพธขาดก่อน เมื่อจีวรเสีย จีวรปลิโพธจึงขาด.

ที่มีการฟังเป็นที่สุด จีวรปลิโพธขาดก่อน อาวาสปลิโพธิขาดพร้อมกับการฟังของภิกษุนั้น.

ที่มีความสิ้นหวังเป็นที่สุด อาวาสปลิโพธขาดก่อน, จีวรปลิโพธขาดต่อเมื่อสิ้นความหวังจะได้จีวรแล้ว.

ก็การรื้อกฐินมีความสิ้นหวังเป็นที่สุดนี้ มีหลายประเภท มีการแสดงคลุกคละกันไปกับการรื้อนอกจากนี้ โดยนัยเป็นต้นว่า ภิกษุย่อมได้ในที่ซึ่งไม่ได้หวัง, ไม่ได้ในที่ซึ่งหวัง, เธอมีความรำพึงอย่างนี้ว่า เราจักทำจีวรนี้ในที่นี้ละ, จักไม่กลับละ ดังนี้, เพราะฉะนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงแยกตรัสให้พิสดารข้างหน้า, ไม่ตรัสไว้ในลำดับนี้. แต่ได้ตรัสการรื้อกฐินมีความก้าวล่วงสีมาเป็นที่สุด เป็นลำดับแห่งการรื้อกฐินมีการฟังเป็นที่สุดในลำดับนี้.

ในการรื้อกฐินที่มีความก้าวล่วงสีมาเป็นที่สุดนั้น จีวรปลิโพธขาดก่อน อาวาสปลิโพธย่อมขาดต่อภิกษุนั้นอยู่นอกสีมา.

ในการรื้อกฐินที่มีการรื้อพร้อมกัน ปลิโพธ ๒ ขาดไม่ก่อนไม่หลังกัน.

พระผู้มีพระภาคเจ้า ครั้นทรงแสดงกฐินุทธาร ๗ ในอาทายวารอย่างนี้แล้ว, จึงทรงแสดงกฐินุทธาร ๗ เหล่านั้นแลอีกแห่งจีวรที่ภิกษุทำค้างไว้ ในสมาทายวารบ้าง ตามที่เหมาะในอาทายสมาทายวารบ้าง.

เบื้องหน้าแต่นั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงกฐินุทธารทั้งหลาย ซึ่งสมด้วยนัยเป็นต้นว่าอนธิฏฺฐิเตน ซึ่งพาดพึงถึงวิธีว่า เราจักไม่กลับ ดังนี้เท่านั้น, ไม่พาดถึงวิธีนี้ เราจักกลับภายในสีมา เราจักไม่กลับ ดังนี้เลย.

เบื้องหน้าแต่นั้น ครั้นทรงแสดงกฐินุทธารที่มีความสิ้นหวังเป็นที่สุดหลายครั้ง โดยนัยอันคลุกคละกับกฐินุทธารนอกนี้ ด้วยนัยเป็นต้นว่า ***จีวราสาย ปกฺกมติ*** แล้วทรงแสดงกฐินุทธารทั้งหลายที่สมควรในมาติกามี ***นิฏฺฐานนฺติกา*** เป็นอาทิ เนื่องด้วยภิกษุผู้ไปสู่ทิศ และเนื่องด้วยภิกษุผู้มีความอยู่สำราญอีก.

ครั้นทรงแสดงกฐินุทธารโดยประเภทอย่างนี้แล้ว, บัดนี้ จะทรงแสดงปลิโพธซึ่งเป็นปฏิปักษ์แก่ปลิโพธทั้งหลาย ที่ตรัสไว้ว่า :-

ปลิโพธทั้งหลาย ย่อมขาดด้วยกฐินุทธารนั้นๆ ดังนี้ จึงตรัสคำว่าภิกษุทั้งหลาย ปลิโพธแห่งกฐินมีองค์ ๒ เหล่านี้ ดังนี้ เป็นอาทิ.

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า ***จตฺเตน*** มีความว่า อาวาสนั้นเป็นสถานอันภิกษุสละแล้ว ด้วยความสละอันใด, ชื่อความสละอันนั้น, ด้วยความสละนั้น.

แม้ในความวางและความปล่อยก็นัยนี้แล
คำที่เหลือทุกๆ สถาน ตื้นทั้งนั้นฉะนี้แล.

อรรถกถากฐินขันธกะ จบ.

รายนามเจ้าภาพพิมพ์หนังสือ

ชื่อ	จำนวนเงิน - ดอลลาร์
อาจารย์ไพฑูรย์, ตุ๋ย อินทวงศ์ และครอบครัว	$ 100.00
กลุ่มนักศึกษาสถาบันพลังจิตตานุภาพ	$ 399.00
นายแพทย์รัธชัย, แพทย์หญิงยุพดี ฤทธาภรณ์	$ 100.00
ครอบครัวโสภณศรี	$ 100.00
ยาแป๊ด	$ 20.00
คุณยาย ฝ่อน มั่น	$ 100.00
คุณ หล้า คุณอ๊อด วงศ์ปัญญา	$ 100.00
คุณ Jane Sukonthorn (นก)	$ 50.00
คุณ Wilai and Wirunchaya Suksen	$ 20.00
คุณ Raveevan Meevasin	$ 20.00
คุณ Supawadee Meevasin	$ 20.00
คุณ Tipawan Meevasin	$ 50.00
คุณ Ping and Maki Kumpanon	$ 50.00
คุณ Pavinee Surapat	$ 50.00
คุณ Tasana Rerasook	$ 100.00

คุณ (แว่น) Natwansa Levesque Levesque .... $ 119.00

ครอบครัว จึงสุจริตใจ .... $ 50.00

ครอบครัวพินิจศักดิ์กุล.. $ 50.00

Phan Family .... $ 50.00

คุณ มณี (หนู) ภาคพิเศษ .... $ 50.00

คุณ รัตนา กรโกษา .... $ 10.00

คุณ ริน .... $ 10.00

คุณ นิด .... $ 10.00

คุณ สุภพ .... $ 10.00

คุณ พัฒนา .... $ 10.00

คุณรัตนา กิตติบรรลุ... $ 100.00

ครอบครัว กิจไชยา * สิริรตน์ * วิชชาญ * วิกรม * ดวงกมล .... $ 10.00

คุณเพ็ญ Supatarn Benjamin... $ 60.00

คุณ Ravee Van .... $ 20.00

คุณ Supawadee.. $ 20.00

คุณ Tipawan .... $ 50.00

แม่น้อย คุณ รัฐวิกาล วันพรประเสริฐ และครอบครัว.................... $ 50.00

คุณ สมศรี กุลวิฒิวิลาศ .... $ 50.00

คุณ สุพัตรา นวมทอง, สุเมธ ติญญวงษ์......................................$ 50.00

คุณ Nangkhinwin Yee..$ 20.00

คุณ สมพร Hasler ....$ 20.00

คุณ ซัง Darin Zimmerman...$ 20.00

คุณ แซม ทรงพร สันตะคุปต์ ....$ 20.00

คุณ สมปรารถนา สุพุทธยางกรู..$ 50.00

คุณ กนกพร ฤกษ์สุข ....$ 20.00

คุณ รัตนาวดี..$ 20.00

คุณ กัณยณี แม็กเดน ....$ 10.00

คุณ มาลี ลุกาเกอร์ ....$ 10.00

คุณ เบญชา เพลสัน...$ 20.00

คุณ ชญานุช แสนอุบล ลีอี่ และครอบครัว....................................$ 20.00

คุณ Wanphen Meintosh..$ 20.00

คุณ พิมล Thompson...$ 10.00

คุณ ธนษา อดิชา สมศักดิ์ บุญเสริม และครอบครัว.......................$ 10.00

คุณ น้องเล็ก (ร้านอาหารไทยคูซีน) ....$ 30.00

คุณ ลัดดาวัลย์ รัตนานุภาพ..$ 40.00

คุณ M J..$ 40.00

คุณ จิ๊บ ฐูปนีย์ สองสี + Roland Wang..$ 40.00
คุณ kurt Eric Munroe...$ 10.00
คุณ เขมินทรา มันโร ....$ 10.00
คุณ รัตนาวดี...$ 25.00
คุณ Anintita Sivara, Dave Stein, & สุเมธ ตัญญวงษ์.............$ 50.00
คุณ วันเพ็ญ แม็กดินทอย ....$ 20.00
คุณ น้องเล็ก ....$ 8.00
คุณ ปิยะวรรณ ฟิลลิปส์...$ 80.00
คุณ Malee Looker ....$ 10.00
คุณ Shoke Chiu...$ 10.00
คุณ Khin Myint..$ 10.00
คุณ Yong Wong ....$ 10.00
คุณ Mumu Tha ....$ 10.00
คุณ มาลี ลุ๊คเกอร์..$ 10.00
คุณ วนิดา คิวเอน...$ 100.00
คุณ ทิศนา ฤกชีสุข ....$ 100.00
คุณ อลิส ศรัณย์..$ 100.00
คุณ แดง ประมงค์..$ 100.00

คุณ Mumu Tha .... $ 10.00

คุณ สุนิศา เมาเจรี .... $ 50.00

คุณ ฝอน มัน .... $ 59.00

คุณ สวรส ฝูทรัพย์นิณัดร์ .... $ 50.00

คุณ จินทนา รุ่งเรื่อง Coe .... $ 50.00

คุณ Michelle Ma จุ๋ม .... $ 100.00

แม่ชีปัทมาวดี, คุณภูรินท, คุณพริสร, คุณพริมโรส วรนิมมาน .... $50.

คุณคงศักดิ์, คุณผาสุข, คุณอารีรัตน์, คุณยศศิริ, คุณศิริวรรณ กฤษณะสมิต .. $30

คุณภัทรพล วรนิมมาน - คุณ Winnie Ho .... $20.

แม่ชีณัฐภัสสร นนท์ประสิทธิ์ และครอบครัว .... $10.

คุณวิมล กอนซาเลซ และ ครอบครัว .... $10.

คุณมณีนุช ภัทรธาดา .... $10.

คุณ Judith Levin .... $10.

คุณนุชนารถ พงษ์ชนะ และ ครอบครัว .... $10.

คุณวิมลพรรณ สุรัทธะ และ ครอบครัว .... $10.

คุณ จุมพฏ - คุณสุวลีร์ จูฑะพงศ์ .... $20.

คุณ Praweerath Klaiputh .... $10.

คุณ Jenny Attavanich .... $10.

คุณบุญเรือง เกตุพงศ์สุดา และ ครอบครัว .... $10.

คุณอัญชสา สหวัฒน์ และ ครอบครัว .... $10.

คุณสมใจ - คุณสุขุม - คุณสิทธะ - คุณรัตนา อมรตระกูล .... $50.

คุณภคพร แสนวิเศษ .... $10.

คุณแอนโทนี่ สอนบุตรนาค .... $10.

คุณพัฒนา บุญมี .... $10.

พตต หญิง ภัทราพร วงษ์ไทย .... $10.

คุณประสิทธิ์ - คุณสุริยา สระมาลา .... $10.

ธรรมทาน นั่นแหละจึงประเสริฐที่สุด. เพราะเหตุนั้น พระศาสดาจึงตรัสว่า "**สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ.**" มีกล่าวไว้ใน.....

.....พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๔ หน้าที่ 323 เล่ม 43

๑๐. เรื่องท้าวสักกเทวราช

[๒๔๙] ข้อความเบื้องต้นพระศาสดา เมื่อประทับอยู่ในพระเชตวัน ทรงปรารภท้าวสักกเทวราช ตรัสพระธรรมเทศนานี้ว่า **"สพฺพทาน"** เป็นต้น. ปัญหา ๔ ข้อของเทวดาความพิสดารว่า ในสมัยหนึ่ง เทพดาในดาวดึงสเทวโลกประชุมกันแล้วตั้งปัญหาขึ้น ๔ ข้อว่า "บรรดาทานทั้งหลาย ทานชนิดไหนหนอแล?" บัณฑิตกล่าวว่าเยี่ยม, บรรดารสทั้งหลาย รสชนิดไหน? บัณฑิตกล่าวว่ายอด, บรรดาความยินดีทั้งหลาย ความยินดีชนิดไหน?บัณฑิตกล่าวว่าเลิศ, ความสิ้นไปแห่งตัณหาแลบัณฑิตกล่าวว่าประเสริฐที่สุด เพราะเหตุไร? แม้เทพดาองค์หนึ่ง ก็มิสามารถจะวินิจฉัยปัญหาเหล่านั้นได้. ก็เทพดาองค์หนึ่ง ถามกะเทพดาองค์หนึ่ง, แม้เทพดาองค์นั้นก็ถามเทพดาองค์อื่นอีก, ก็เทพดาทั้งหลาย ถามกันและกันอย่างนั้น ด้วยอาการอย่างนั้น ได้ท่องเที่ยวไปในหมื่นจักรวาลถึง ๑๒ ปี. เทวดาพากันไปถามปัญหาท้าวมหาราชทั้ง ๔ เทวดาในหมื่นจักรวาล ไม่เห็นเนื้อความแห่งปัญญาโดยกาลแม้มีประมาณเท่านี้ ประชุมกันแล้ว ไปยังสำนักของท้าวมหาราชทั้ง ๔, เมื่อท้าวมหาราชกล่าวว่า "พ่อทั้งหลาย ทำไมจึงมีเทพสันนิบาตกันใหญ่?" จึงกล่าวว่า "พวกผมตั้ง

ปัญหาขึ้น ๔ ข้อแล้ว เมื่อไม่สามารถจะวินิจฉัยได้จึงมายังสำนักของท่าน," เมื่อท้าวมหาราชกล่าวว่า "ชื่อปัญหาอะไรกัน? พ่อ" (จึงบอกเนื้อความนั้น) ว่า "พวกผมไม่สามารถวินิจฉัยปัญหา

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๔ - หน้าที่ 324

เหล่านี้ได้ คือ ' บรรดาทาน รส และความยินดี ทาน รส และความยินดีชนิดไหนหนอแล ประเสริฐสุด? ความสิ้นไปแห่งตัณหาเทียว ประเสริฐสุดเพราะเหตุไร?" จึงมาหาท้าวมหาราชทั้ง ๘ กล่าวว่า "พ่อทั้งหลาย แม้พวกเราก็หารู้เนื้อความแห่งปัญหาเหล่านี้ไม่; แต่พระราชาของพวกเรา ทรงดำริอรรถที่ชนตั้งพันคิดแล้ว ย่อมทรงทราบโดยขณะเดียวเท่านั้น, พระองค์ประเสริฐวิเศษกว่าพวกเราทั้งหลาย ทั้งทางปัญญาและทางบุญ, พวกเราจงไปยังสำนักของพระองค์เถิด" แล้วพาหมู่เทพดานั้นนั่นแลไปยังสำนักของท้าวสักกเทวราช, ถึงเมื่อท้าวสักกเทวราชนั้นตรัสว่า "พ่อทั้งหลาย ทำไมจึงมีเทพสันนิบาตกันใหญ่? " ก็กราบทูลเนื้อความนั้น.

ท้าวสักกะทรงพาพวกเทวดาไปเฝ้าพระศาสดา

ท้าวสักกะตรัสว่า "พ่อทั้งหลาย คนอื่นย่อมไม่สามารถรู้เนื้อความแห่งปัญหาเหล่านี้ได้, ปัญหาเหล่านั่น เป็นวิสัยของพระพุทธเจ้า, แล้วตรัสถามว่า "ก็เดี๋ยวนี้ พระศาสดาประทับอยู่ ณ ที่ไหน? " ทรงสดับว่า "ในพระเชตวันวิหาร" จึงตรัสว่า "พวกเธอมาเถิด, พวกเราจักไปยังสำนักของพระองค์" ทรงพร้อมด้วยหมู่เทพดา ให้พระเชตวันทั้งสิ้นสว่างไสวในส่วนแห่งราตรี เข้าไปเฝ้าพระศาสดา ถวายบังคมแล้ว ประทับ

ยืนอยู่ ณ ส่วนข้างหนึ่ง, เมื่อพระศาสดาตรัสว่า "มหาบพิตร ทำไมพระองค์จึงเสด็จมาพร้อมกับหมู่เทพดามากมาย?" จึงกราบทูลว่า "พระเจ้าข้า หมู่เทพดาพากันตั้งปัญหาชื่อเหล่านี้, คนอื่นที่ชื่อว่าสามารถรู้เนื้อความแห่งปัญหาเหล่านี้ได้ หามีไม่, ขอพระองค์ได้ทรงประกาศเนื้อความแห่งปัญหาเหล่านี้ แก่พวกข้าพระองค์เถิด."

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๔ - หน้าที่ 325

พระศาสดาทรงแก้ปัญหา พระศาสดาตรัสว่า "ดีละ มหาบพิตร **ตถาคตบำเพ็ญบารมี ๓๐ ทัศ** *บริจาคมหาบริจาค*[๑] แทงตลอดพระสัพพัญญุตญาณแล้ว ก็เพื่อตัดความสงสัยของชนผู้เช่นพระองค์นี่แหละ, ขอพระองค์จงทรงสดับปัญหาที่พระองค์ถามแล้วเถิด: บรรดา **ทานทุกชนิด ธรรมทานเป็นเยี่ยม**, บรรดา **รสทุกชนิด รสแห่งพระธรรมเป็นยอด**, บรรดา**ความยินดีทุกชนิด ความยินดีในธรรมประเสริฐ, ส่วนความสิ้นไปแห่งตัณหาประเสริฐที่สุดแท้** เพราะความเป็นเหตุให้สัตว์บรรลุพระอรหัต" ดังนี้แล้ว ตรัสพระคาถา นี้ว่า : ๑๐. **สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ สพฺพํ รสํ ธมฺมรโส ชินาติ สพฺพํ รตึ ธมฺมรตี ชินาติ ตณฺหกฺขโย สพฺพทุกฺขํ ชนาติ.** "ธรรมทาน ย่อมชนะทานทั้งปวง, รสแห่งธรรม ย่อมชนะรสทั้งปวง, ความยินดีในธรรม ย่อมชนะความยินดีทั้งปวง, ความสิ้นไปแห่งตัณหา ย่อมชนะทุกข์ทั้งปวง." แก้อรรถบรรดาบทเหล่านั้น บทว่า **สพฺพทานํ** เป็นต้น ความว่า ก็ถ้าบุคคลถึงถวายไตรจีวรเช่นกับใบตองอ่อน แด่พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระขีณาสพทั้งหลาย ผู้นั่งติด ๆ กัน ในห้องจักรวาลตลอด

๑. หมายถึงบริจาค ๕ คือ :

๑. องฺคปริจฺจาค บริจาคอวัยวะ. ๒. ธนปริจาค บริจาค ทรัพย์.
๓. ปุตฺตปริจฺจาค บริจาคบุตร. ๔. ทารปริจฺจาค บริจาคเมีย.
๕. ชีวิตปริจฺจาค บริจาคชีวิต.

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๔ - หน้าที่ 326

ถึงพรหมโลก. การอนุโมทนาเทียว ที่พระพุทธเจ้าเป็นต้นทรงทำด้วยพระคาถา ๔ บาทในสมาคมนั้นประเสริฐ; ก็ทานนั้นหามีค่าถึงเสี้ยว ที่ ๑๖ แห่งพระคาถานั้นมิ คือ: **การแสดงก็ดี การกล่าวสอนก็ดี การสดับก็ดีซึ่งธรรม เป็นของใหญ่ด้วยประการฉะนี้. อนึ่ง บุคคลใดให้ทำการฟังธรรม, อานิสงส์เป็นอันมากก็ย่อมมีแก่บุคคลนั้นแท้.** ธรรมทานนั่นแหละ ที่พระพุทธเจ้าเป็นต้นให้เป็นไปแล้ว แม้ด้วยอำนาจอนุโมทนา โดยที่สุดด้วยพระคาถา ๔ บาท ประเสริฐที่สุดกว่าทานที่ทายกบรรจุบาตร ให้เต็มด้วยบิณฑบาตอันประณีตแล้วถวายแก่บริษัทเห็นปานนั้นนั่นแหละบ้าง กว่าเภสัชทานที่ทายกบรรจุบาตรให้เต็มด้วยเนยใสและน้ำมันเป็นต้น แล้วถวายบ้าง กว่าเสนาสนทานที่ทายกให้สร้างวิหารเช่นกับมหาวิหาร และปราสาทเช่นกับโลหปราสาทตั้งหลายแสนแล้วถวายบ้าง กว่าการบริจาคที่อนาถบิณฑิกเศรษฐีเป็นต้นปรารภวิหารทั้งหลายแล้วทำบ้าง. เพราะเหตุไร? **เพราะว่าชนทั้งหลาย เมื่อจะทำบุญเห็นปานนั้น ต่อฟังธรรม แล้วเท่านั้นจึงทำได้. ไม่ได้ฟัง ก็หาทำได้;** ก็ถ้าว่าสัตว์เหล่านี้ไม่พึงฟังธรรมไซร้, เขาก็ไม่พึงถวายข้าวยาคูประมาณกระบวยหนึ่งบ้าง ภัตประมาณทัพพีหนึ่งบ้าง; **เพราะเหตุนี้ ธรรมทานนั่นแหละ จึงประเสริฐ ที่สุดกว่าทานทุกชนิด.** อีกอย่างหนึ่ง เว้นพระพุทธเจ้า และพระปัจเจกพุทธเจ้าเสีย แม้พระสาวก

ทั้งหลายมีพระสารีบุตรเป็นต้น ผู้ประกอบด้วยปัญญา ซึ่งสามารถนับหยาดน้ำได้ ในเมื่อฝนตกตลอดกัลป์ทั้งสิ้น ก็ยังไม่สามารถจะบรรลุโสดาปัตติผลเป็นต้น โดยธรรมดาของตนได้; ต่อฟังธรรมที่พระอัสสชิ เถระเป็นต้นแสดงแล้ว จึงทำให้แจ้งซึ่งโสดาปัตติผล, และทำให้แจ้งซึ่ง

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๔ - หน้าที่ 327

สาวกบารมีญาณ ด้วยพระธรรมเทศนาของพระศาสดา; เพราะเหตุแม้นี้ มหาบพิตร[๑] ธรรมทานนั่นแหละจึงประเสริฐที่สุด. เพราะเหตุนั้น พระศาสดาจึงตรัสว่า "**สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ.**" อนึ่ง รสมีรสเกิดแต่ลำต้นเป็นต้นทุกชนิด โดยส่วนสูงแม้รสแห่ง สุธาโภชน์ของเทพดาทั้งหลาย ย่อมเป็นปัจจัยแห่งการยิ่งสัตว์ให้ตกไปในสังสารวัฏ แล้วเสวยทุกข์โดยแท้. ส่วนพระธรรมรสกล่าวคือ **โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ** และกล่าวคือโลกุตรธรรม ๙ ประการนี้แหละประเสริฐกว่ารสทั้งปวง. เพราะเหตุนั้น พระศาสดาจึงตรัสว่า "**สพฺพรสํ ธมฺมรโส ชินาติ.**" อนึ่ง แม้ความยินดีในบุตร ความยินดีในธิดา ความยินดีในทรัพย์ ความยินดีในสตรี และความยินดีมีประเภทมิใช่อย่างเดียวอันต่างด้วยความยินดีในการฟ้อนการขับการประโคมเป็นต้น ย่อมเป็นปัจจัยแห่งการยังสัตว์ให้ตกไปในสังสารวัฏ แล้วเสวยทุกข์โดยแท้; **ส่วนความอิ่มใจ ซึ่งเกิดขึ้น ณ ภายในของผู้แสดงก็ดี ผู้ฟังก็ดี ผู้กล่าวสอนก็ดี ซึ่งธรรม ย่อม ให้เกิดความเบิกบานใจ ให้น้ำตาไหล ให้เกิดขึ้นชูชัน ความอิ่มใจนั้น ย่อมทำที่สุดแห่งสังสารวัฏ** มีพระอรหัตเป็นปริโยสาน; ความยินดีในธรรม เห็นปานนี้แหละ

ประเสริฐกว่าความยินดีทั้งปวง. เพราะเหตุนั้น พระศาสดาจึงตรัสว่า "**สพฺพรตึ ธมฺมรติ ชินาติ.**" ส่วนความสิ้นไปแห่งตัณหา คือพระอรหัตซึ่งเกิดขึ้นในที่สุดแห่ง

๑. น่าจะเป็นบทเกิน, เพราะใครไม่สามารถทำเนื้อความเช่นนี้ ให้พระดำรัสของพระศาสดาได้.

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๔ - หน้าที่ 328

ความสิ้นไปแห่งตัณหา, พระอรหัตนั้น ประเสริฐกว่าทุกอย่างแท้ เพราะครอบงำวัฏทุกข์แม้ทั้งสิ้น. เพราะเหตุนั้น พระศาสดาจึงตรัสว่า "**ตณฺหกฺขโย สพฺพทุกฺขํ ชินาติ.**" เมื่อพระศาสดาตรัสเนื้อความแห่งพระคาถานี้ ด้วยประการฉะนี้อยู่นั่นแล ธรรมาภิสมัยได้มีแก่สัตว์ ๘ หมื่น ๔ พันแล้ว. แม้ท้าวสักกะทรงสดับธรรมกถาของพระศาสดา ถวายบังคมพระศาสดาแล้ว ทูลว่า พระเจ้าข้า เพื่อประโยชน์อะไรพระองค์จึงไม่รับสั่งให้ ให้ส่วนบุญแก่พวกข้าพระองค์ ในธรรมทานอันชื่อว่าเยี่ยมอย่างนี้? จำเดิมแต่นี้ไป ขอพระองค์ได้โปรดตรัสบอกแก่ภิกษุสงฆ์แล้วรับสั่งให้ ๆ ส่วนบุญแก่พวกข้าพระองค์เถิด พระเจ้าข้า. "**พระศาสดาทรงสดับคำของท้าวเธอแล้วรับสั่งให้ภิกษุสงฆ์ประชุมกันแล้วตรัสว่า**" ภิกษุทั้งหลาย ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป พวกเธอทำการฟังธรรมใหญ่ก็ดี การฟังธรรมตามปกติก็ดี กล่าวอุปนิสินนกถาก็ดี โดยที่สุดแม้การอนุโมทนาแล้ว พึงให้ส่วนบุญแก่สัตว์ทั้งปวง."

เรื่องท้าวสักกเทวราช จบ

พระพุทธองค์ทรงตรัส **"การเกิดเป็นเหตุแห่งกองทุกข์ทั้งมวล"**

...เหล่าสัตว์ที่มีอำนาจแห่งบุญส่งเสริม ไปแล้วสู่กามภพ และรูปภพ หรือแม้ไปสู่ภวัคคพรหม ย่อมกลับสู่ทุคติอีกได้ *เหล่าสัตว์มีอายุยืนถึงเพียงนั้น ก็ยังจุติเพราะสิ้นอายุ ภพไหน ๆ ชื่อว่า* **เที่ยงไม่มี สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ได้ตรัส**

.......พระอภิธรรมปิฎก วิภังค์ เล่ม ๒ ภาค ๒ - หน้าที่ 1006

ไว้อย่างนี้ *เพราะฉะนั้นแล เหล่านักปราชญ์ผู้มีปัญญาเฉลียวฉลาดรอบคอบ คำนึงถึงความจริงข้อนี้* ***จึงเจริญมรรคอันอุดมเพื่อพ้นจากชรามรณะ*** *ครั้นเจริญมรรคอันบริสุทธิ์สะอาด ซึ่งมีปกติยังสัตว์ให้หยั่งถึงพระนิพพานแล้ว ย่อมเป็นผู้ไม่มีอาสวะปรินิพพาน เพราะกำหนดรู้อาสวะทั้งปวงฉะนี้แล.*

"หันทะทานิ ภิกขะเว อามันตะยามิ โว วะยะธัมมา สังขารา อัปปมาเทนะ สัมปาเทถะ"

"ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันว่าสังขารทั้งหลาย ย่อมมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังกิจทั้งปวงอันเป็นประโยชน์ของตน และประโยชน์ของผู้อื่นให้บริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิด"